JÄRWA TEATAJA

Põllumeeste ja asunikkude häälekandja.

Ilmub kolm korda nädalas:
igal teiſipäewal, neljapäewal ja laupäewal.

Toimetus ja talitus: Paides, Turuplats nr. 13.
Kõnetraat 101 — Kõnetunnid kella 10—1 l.
Tarwitamata jäänud käſikirjad häwitatakſe ära, kui neile tagaſiſaatmiſeks markiſid ei ole juure liſatud.

Üksiku numbri hind 5 ſenti.
Tellimiſe hind alandatud.

Wastutaw toimetaja Willem Weſſart.
Wäljaandja „Järwa Kirjastus ühiſus".
Tellimiſe hind poſtiga:
1 aasta Kr. 6.— 3 kuud Kr. 1.70
½ aastat Kr. 3.20 1 kuu Kr. 0.60

Kuulutuste hind:
üks millimeeter ühel weerul: tekſtis 8 ſnt., kuulutuste küljel 5 ſnt.

Nr. 66. **Paides, laupäewal 10. juunil 1933. a.** **8. aastakäik.**

Nelja ſuurriigi leping ſõlmiti.

Eesmärk: koostöö rahwasteliidu raames. – Kestwus 10 aastat. – Parafeerimine toimus Mussolini erabüroos.

Sakſamaale antakſe relwad.

Rooma, 7. juunil. Nelja ſuurriigi pakt parafeeriti täna õhtul Palazzo Veneʒias Muſſolini erabüroos. Itaalia poolt parafeeris pakti Muſſolini, teiſteks parafeerijaiks olid Prantſuſe, Ingliſe ja Sakſa ſuurſaadikud.

Selle paktiga lepinguosaliſed ſuurriigid kohustuwad tegema kõiki jõupingutuſi ſelleks, et ſaawutada rahwasteliidu raamis tõhuſat koostöötamiſt kõigi riikide wahel rahu ſäilitamiſeks. Edaſi lepinguosaliſed ſuurriigid tahawad teha kõik, mis wõimalik, et kindlustada deſarmeerimiskonwerentſi kordaminekut. Lepinguosaliſed kinnitawad, et nemad tahawad endi wahel nõu pidada ſelle üle, kuidas oleks wõimalik ſaawutada rahwasteliidu raamis lahenduſt igaſugustele majanduslikku laadi küſimustele, mis on tähtſad Euroopa majanduslikuks ülesehituſeks.

Nelja-riigi-pakt ſõlmitakſe 10 aastaks. Pakt loetakſe automaatſelt määramata ajaks pikendatuks, kui ükski lepinguosalisteſt enne kaheksanda aasta möödumiſt ei teata, et tema tahab loobuda lepinguſt. Päraſt 10 aasta möödumiſt leping wõidakſe üles öelda kaheaastaſe etteteatamiſega.

Enne pakti parafeerimiſt Muſſolini eſines ſenatis kõnega, milles ſeletas, et nelja lääne-ſuurriigi pakt on Locarno pakti jatkuks ja loogiliſeks arenduſeks. Muſſolini andis ülewaate läbirääkimiste käiguſt, wõrdles pakti esialgſet ſõnastuſt muudetud tekſtiga ja toonitas, et esialgſe kawa peapõhimõte, mis taotleb lepinguosaliste tõhuſat poliitiliſt koostöötamiſt rahu ſäilitamiſeks, on jäänud muutmata. Edaſi Muſſolini ſeletas, et 1932. aasta 11. detſembri deklaratſioon Sakſamaa üheõigusluſeſt peab ſaama effektiiwſe tähenduſe. Kui Sakſamaa relwastatud Euroopa keskel jääks täiesti deſarmeerituks, ſiis üheõigusluſe tunnustamine tunduks pilkena. Sakſamaa on annud konkreetſeid tõenduſi ſelle kohta, et tema ei ſoowi mitte ſõda, waid püüab kindlustada ülesehitawat rahu. Ka Prantſuſe walitſus ei ole kunagi olnud niiſuguſe pakti ſõlmimiſe wastu, ütles Muſſolini.

Muſſolini ſeletus wõeti wastu ſuurte kiiduawaldustega. Senati koosolekul wiibiſid ka Prantſuſe, Ingliſe, Sakſa, Poola ja Belgia ſuurſaadikud.

„Kokkuleppe ja koostöötamiſe leping"

on ſelle pakti pealkiri, mis eile parafeeriti Roomas nelja ſuurriigi esindajate poolt. Pakt koosneb kuueſt artiklist. Need on järgmiſed:

Art. 1. Kõrged lepinguosaliſed kohustuwad kokku leppima kõigis küſimustes, mis puutuwad neisſe. Nemad kohustuwad tegema kõiki jõupingutuſi ſelleks, et teostada rahwasteliidu raamis poſitiiwſet ja tõhuſat koostööd kõigi riikide wahel rahu ſäilitamiſeks.

Art. 2. Silmas pidades rahwasteliidu põhikirja, iſeäranis ſelle põhikirja artikleid 10, 16 ja 19, kõrged lepinguosaliſed tahawad endi wahel arutada kõiki ettepanekuid ſelle kohta, kuidas anda neile artiklitele tarwilikku mõju, kusjuures otſuſed peab tegema ainult rahwasteliidu organite kaudu.

Art. 3. Kõrged lepinguosaliſed kohustuwad tegema kõiki jõupingutuſi deſarmeerimiskonwerentſi kordamineku kindlustamiſeks. Kui konwerentſi lõpul peaks lahtiſeks jääma küſimuſi, mis puutuwad eriti lepinguosaliſi, ſiis nemad arutawad neid küſimuſi endi wahel ſelle lepingu põhjal, et kindlustada nende lahenduſt kohaſel wiiſil.

Art. 4. Kõrged lepinguosaliſed kinnitawad, et nemad tahawad endi wahel kokku leppida, et ſaawutada rahwasteliidu raamis lahenduſt kõigile majanduslikku laadi küſimustele, mis on ühiſe huwiga Euroopale, iſeäranis Euroopa majanduslikule ülesehituſele.

Art. V. See leping ſõlmitakſe 10 aastaks, arwates tema jõusſeastumiſeſt. Kui keegi kõrgeteſt lepinguosalisteſt enne 8 aasta möödumiſt ei teata teistele lepinguosalistele, et tema kawatſeb ſelle lepingu lõpetada, ſiis leping loetakſe uuendatuks ja jääb jõusſe määramata ajaks, kusjuures aga igale lepinguosaliſele jääb õigus lepingu üles öelda 2-aastaſe etteteatamiſega.

Art. VI. See leping on ſõlmitud Sakſa, Ingliſe, Prantſuſe ja Itaalia keeles. Kui tekib lahkuminekuid lepingu tõlgitſemiſes, ſiis prantſuskeelne tekſt loetakſe mõõduandwaks. Leping ratifitſeeritakſe ja ratifitſeerimiskirjad deponeeritakſe Roomas, niipalju kui ſee wõimalik. Leping astub jõusſe kohe päraſt ratifitſeerimiskirjade deponeerimiſt. Leping registreeritakſe rahwasteliidu ſekretariaadis rahwasteliidu põhikirja määruste kohaſelt.

London pühitſes kuninga ſünnipäewa.

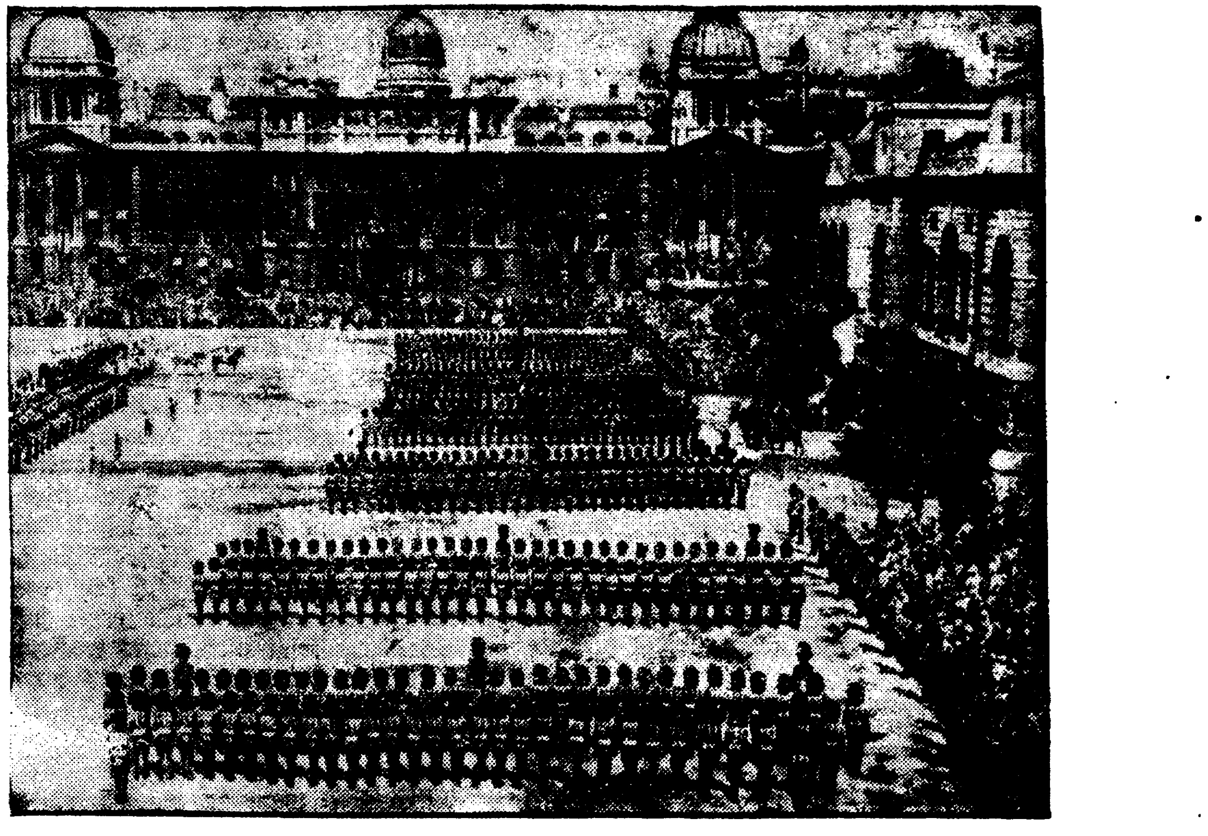

Nelipühi laupäewal ingliſe kuningas Georg 5. ſai 68-aastaſeks. Traditſioonide kohaſelt korraldati ſel puhul ſuurejooneline paraad, milleſt oſa wõtſid kõikide ingliſe ſõjawäe rügementide esindajad.

Kuna kuningas reumaatiliſte walude tõttu iſe ei läinud paraadile, aſendas teda ſeal Walesi prints. Samal ajal istus kuningas oma töötoas ja jälgis tähelepanelikult raadio ülekannet paraadiſt.

Peale paraadi tuli Walesi prints losſi oma iſale õnne ſoowima. Alles nüüd kuningas astus losſi rõdule, mille alla oli kogunenud tuhandepäine rahwahulk, kes waimustushüüetega terwitas oma walitſejat.

Selle päewa kuningas weetis perekonna keskel losſis ning õhtupoolikul jalutas oma lemmikkoera Bobiga pargis.

Kuninga ſünnipäewa puhul annetati hulk aumärke ja mitu iſikut tõsteti aadliſeiſuſeſſe.

Pildil: kaardiwägi koguneb admiraliteedi ette.

◆ ◆ ◆

Eesti ja Läti koostöö Londonis.

Wälisminister Salnais sõitis majanduskonwerentsile.

Riia, 8. juunil. Läti wälisminister Salnais algas eile õhtul teekonda Londoni, et oſa wõtta maailma majanduskonwerentſiſt. Eksperdina ſõitis kaaſa wälisministeeriumi lääneoſakonna juhataja Ehkis. Läti delegatſiooni teiſed liikmed ſõidawad Londoni hiljem, tarwiduſt mööda.

Jutuajamiſel ajakirjanikega Salnais toonitas, et hiljutiſel Eesti ja Läti wälisministrite kokkuſaamiſel ſaawutati põhimõtteline kokkulepe mõlema riigi tiheda koostöötamiſe kohta maailma majanduskonwerentſil. Teataw koostöö olewat wõimalik ka agraarriikide bloki raamis, milliſe bloki konwerents praegu on käimas Bukarestis. Londoni konwerentſi ajal tulewat arutuſele ka uue Läti Ingliſe kaubalepingu ſõlmimiſe küſimus. Läbirääkimiſed ſelle lepingu asjus wõidawat lõpule wiia arwatawasti alles päraſt Londoni konwerentſi lõppu.

Teel Londoni wälisminister Salnais peatub ühe päewa Berliinis. Tema äraoleku ajal täidab wälisministri kohuſeid kaitſeminister kindral Balodis.

Läti preſidendi külaskäik Eestis

kestab kolm päewa.

Nüüd on kindel, et Läti preſident A. Kwieſiſe külaskäik Eestis kestab kolm päewa. Preſident ſaabub 23. juuni hommikul Riiaſt. Pole weel täiesti kindel, kas preſident kaſutab erarongi, wõi haagitakſe preſidendi ſalongwagunid kiirrongi külge. 23. juuni weedab preſident Tallinnas ja wõtab oſa ka laulupeo awamiſeſt. Ka järgmine külaskäigupäew weedetakſe Tallinnas, kuna kolmandama päewa, ſ. o. 25. juuni tahab preſident A. Kwieſis pühendada Tartule.

Reedel pidi Läti ſaadik K. Sarinſch ſõitma Riiga, kus külaskäigu kawa üksikasjades kokku lepitakſe.

Preſidenti ſaadab tema külaskäigul ka wälisminister Salnais. Läti wälisminister kawatſes küll weel enne ſeda ſõita Tallinna, et pidada läbirääkimiſi Eesti wälisministriga, aga ſee kawatſus arwatawasti ei teostu, pealegi kus minister Salnais juba ſõitnud Londoni majanduskonwerentſile.

Keskerakonna ſuhted Sirguga.

Uue walitſuſe moodustamiſel on peetud wabadusſõjalastega koostöö asjus läbirääkimiſi!

Rahwaerakonna read Tartus segi.

Nüüd, kus walitſuſel tuli järſult wabadusſõjalaste wastu wälja astuda, on üſna huwitaw meele tuletada, milliſed ſuhted olid walitſewatel ringkondadel wabadusſõjalaste liidu meestega weel mõned nädalad tagaſi.

Tallinnas kõneldakſe ſelleſt wäga tähelepandawaid luguſid. Nii ſeletatakſe päris kindlaſt allikaſt, et uue walitſuſe moodustamiſel on peetud wabadusſõjalaste liidu juhtidega pikki läbirääkimiſi koostöö asjus. Walitſuſe kujundajad olewat ſelle juures wabadusſõjalaste liidu tegelastele õige ſuuri ja kaugeleulatuwaid lubaduſi annud, kui aga wabadusſõjalaſed aitaks keskerakonna walitſema. Wabadusſõjalastele lubatud ſel puhul täielik tegewuswabadus kindlustada ja iſegi mõned miniſtri kohad anda, kui nad aga nõustuks kaaſa minema.

Wabadusſõjalaste liidu mehed pole aga neid ahwatlewaid pakkumiſi wastu wõtnud, waid nad awaldanud nurinat ſelle üle, et eelmiſe walitſuſe päewil ſiseminister ära keelas wabadusſõjalaste rongikäigud. „Ega meie ſeda ei teinud", ſeletanud ſeepeale keskerakonna juhid, „ſee oli kõik Pätſi töö!"

Nii oli rahwaerakond wabadusſõjalaste liidu ümber mehkeldanud hulk aega, kuid kaubale pole nad ſiiski ſaanud.

Ja nüüd paar nädalat hiljem on rahwaerakond ſamade meestega juba karwupidi koos.

See kahepaikne mäng, mida keskerakond wabadusſõjalaste liidu ſuhtes kogu aeg on mänginud, wiiski Tartu mürtſuni.

Riiklikult ſeiſukohalt on niiſugune kahepaikſus kõige hädaohtlikum asi ja ſeda ſai rahwaerakond nüüd esimeſena oma enda nahal tunda. Aga kas ta ſelleſt õppuſt wõtab, ſee on weel küſitaw.

Tartus lööb „Wanemuiſe" wahejuhtumine ikka weel laineid ja huwitawal wiiſil kõige enam juſt rahwaerakonna enda ridades. Tema oma tegelaſed on kõige rohkem pahaſed politſeiülemate tagandamiſe üle. Samuti leiawad nad, et kaitſeſeiſukorra wäljakuulutamine ſündis liig ülepea-kaela. Tartu rahwaerakondlaſed ei ole neis asjus oma juhi tegewuſega kaugeltki nõus. Arwustuſt on kuulda igal ſammul.

Seiſukord Tartu rindel muutuſeta.

Tartu wabadusſõjalaste liidu lipp politſei walwe all. Läbiotſimine liidu asjaajaja korteris.

Tartu E. wabadusſõjalaste liidu ſulgemiſel pühade laupäewal ei läinud korda kätte ſaada liidu lippu, kuna ſee oli paigutatud Hüpoteegi panga warakambrisſe. Kolmapäewal enne panga awamiſt ilmuſid politſeinikud tähendatud panka ja wõtſid lipu kapi wõtme oma hoiule.

Samal päewal toimetati ka läbiotſimine politſei poolt liidu asjaajaja F. Leiſſi korteris. F. Leis wiibis pühade ajal maal ning tuli alles kolmapäewal tagaſi. Läbiotſimiſel ſaadi kätte liidu kasſaraamat ning rida kwiitungeid. Muid dokumente ei leidunud. Liikmete täielikku nimestikku liidul üldſe pole. Suurem oſa liikmete nimeſid leidub juhatuſe protokolli-raamatus.

Kolmapäewal pandi muuhulgas aresti alla ka wabadusſõjalaste liidu poolt Tartu linnapanka paigutatud jookswad ja tähtajaliſed hoiuſummad.

Irboskas ſüüdati talu hooned.

Hobune, kaks lehma, ſiga ja kanad hukkuſid.

Petſerimaa Irboska walla Saleſje külas ſüüdati põlema „Dubowa" talu hooned, mis põleſid maani maha. Tuld märgati teiſipäewa warahommikul laudas, kus ſiſemus oli juba üleni leekides. Süütaja kindlakstegemine on õige raske. Kuna ſamal ajal oli külas gulänje, ſiis oli liikumine elaw, nii et majaſt möödujaid ei teatud tähele panna.

Kriminaalametnikud ſõitſid Petſeriſt ſündmuskohale, et asjasſe ſelguſt tuua. Kuna kindlustusſumma „Eekſis" on wähem tegelikuſt kahjuſummaſt, ſiis langeb esialgne kahtlustus omanik Iwan Karelinilt ära.

Et hoonetel õlgkatuſed, ſiis lewines tuli kiiresti ka teistele ligiſtikku asuwaile kõrwalhoonetele. Maani maha põleſid laut, elumaja, tall, ait ja kaks küüni, misſuguſed olid laudaga ühiſe katuſe all. Ühes elumajaga hukkus ka enamik majakraamiſt. Tulle jäid weel reed, wankrid ja põllutööriistad.

Kahjukannataja iſe tuli parajasti külapraasnikult, kui märkas tuld laudas.

Lauta jäi kaks lehma, ſiga ning ſeitſe kana. Et talli-eſine oli piiratud leekideſt, ſiis ei tulnud hobune awatud ukſele waatamata wälja, waid trampis, hirmus ja pildus ſeintele üles, kuni langes maha ühes ſiſſekukkunud laega.

Omanik Karelin ſüütamiſes kedagi kahtlustada ei tea, kuid temal olnud waenlaſi, kes mitmelgi korral temale lubanud parajal ajal „näidata". Täpne kahjuſumma on esialgu weel ſelgumata.

Ebaõnn

katkestas maailmalennu.

Moskwa, 8. juunil. Ameerika maailmalendur James Mattern oli ſunnitud maanduma Prokopiewskis, 600 kilomeetrit tagapool Nowoſibirskit. Nowoſibirskiſt ſaadeti teele lennuk mehaanikuga, kes wõttis kaaſa tarwilikud abinõud Matterni aitamiſeks. Arwatakſe, et Matterni lennuk on hädamaandumiſel wiga ſaanud.

Moskwa, 8. juunil. Matterni hädamaandumiſe põhjuſeks Siberis oli mootoririke, nagu nüüd täiendawalt teatatakſe. Maandumiſel on lennuk wiga ſaanud. Mattern iſe on terweks jäänud.

Uus odarekord.

Järwinen heitis 74,61.

Helſingi, 8. juunil. Kuulus Soome odawiskaja Matti Järwinen püſtitas eile Waaſas uue maailmarekordi 74,61 meetriga. Seega ta on juba teiſt korda löönud omaenda püſtitatud maailmarekordi, mis oli 74,02 meetrit. Esimeſt korda ületas ta ſelle rekordi 25. mail Mikkelis, wiſates 74,28 meetrit.

Olümpiaad ſiiski Berliinis.

Wiin, 7. juunil. Olümpiakomitee, kes ſiin koos oli, otſustas, et 1936. aasta olümpiamängud peetakſe ikkagi Berliinis. Komitee loodab, et mängud Berliinis ſünniwad olümpia waimus.

Wallasema ſurmas Wõrus lapſe.

Neil päewil tappis Wõrus, Jüri uul. elaw 22-aastane wallasema M. oma 11-päewa wanuſe tütarlapſe. Tapmiſe eesmärgil mähkis M. Leotoots lapſe tugewalt talwepalitusſe ja aſetas ſelle kummuli woodisſe. Laps häälitſenud ſeal weel umbes pool tundi ja jäänud ſiis wait. Kui ema lapſe wiimaks paari tunni päraſt palituſt wälja wõttis, oli ſee juba ſurnud. Nagu lahkamiſel ſelgus, on laps ſurnud lämbumisſurma.

M. on end. Wõru õpet. ſeminari 3. kl. lõpetanud. Pärit on ta Peri wallaſt Wõrumaalt. Ülespidamiſt teenis ta endale ettekandjana restoranides. Ta wõeti lapſetapmiſe päraſt wahi alla ja paigutati leſknädalal Wõru wanglasſe.

Weriſed pulmad Wõrumaal.

Petſerlaſeſt pruudi-wend ſai mõrtſukaks.

Tappis ühe pulmalise.

Suwiste teiſel pühal peeti Wõrumaal, Weriora wallas, Pääsna külas Jaan Runſari pulmapidu. Teiste hulgas wiibiſid pulmapeol ka ſamas külas elutſewad Samuel Paring ja Mihail Samarin, pruudi wend. Pruutpaari ootel napſutaſid mõlemad tublisti ühes teistega. Samuti tehti ka igaſuguſeid pulmanalju. Samuel Paring kõndis õues ümber pada ſüles, milleſt pakkus ümberolijatele toiduks wedelat ſawi.

Napſukaaslaſele Mihail Samarinile ei meeldinud ſarnane pulmanali ja ta hakkas Paringiga tüli norima. Kainem pulmaline Artur Wõikand manitſes Samarini, kuid manitſuſe peale wihastus ſee weel rohkem, wõttis taskuſt noa ja tungis Wõikandile kallale. Wõikand, kui tugewam ja kainem, wõttis aga Samarinil käeſt kinni, ſurus ſelle wastu aeda ja tahtis nuga käeſt ära wõtta. Wõikandile abiks tuli weel Paring. Nüüd rabeles Samarin end lahti ja lõi Paringile noaga kõhtu 12 ſm. pikkuſe ja kubemesſe 15 ſm. pikkuſe haawa. Nähes juba werd woolamas, andis Samarin noa käeſt. Haawatud Paring toimetati kohe Tartu haawakliinikusſe, kus talle kiire operatſioon tehti. Kuid ſee ei päästnud enam mehe elu ja wiimaſel pühal kell 12 ſuri haawatu. S. Paring oli 36 a. wana, poisſmees, päewatööline.

Lööja Mihail Samarin on 33-aastane. Pärit on ta Petſerimaalt. Ta iſa ostis mõne aja eest Weriora wallas Pääsna külas talu. Siin elas ka Mihail. Ta on abielus ja 3 lapſe iſa.

M. Samarin wõeti wahi alla ja paigutati päraſt ülekuulamiſt Wõru wanglasſe.

Abielupaari ookeanilend äpardus.

Lennuk puruneb juba õhkutõusmiſel.

London, 8. juunil. Jim ja Amy ſid täna hommikul startida ookeanilennule, teainega raskesti koormatud lennuk jooksis mingi küihmu wastu ja lõi kukerpalli. Len ptnnad, propeller läks kõweraks ja mooto terweks.

Abielupaar tahtis lennata üle Atlandi wahemaandumiſeta lennata Bagdadi. Len nädal aega.

Molliſon, tuntud lendurite abielupaar, taht- kuid neid tabas äpardus. Startimiſel tül- umbes 100 meetrit mööda maad, põrkas ſiis nukil murduſid mõlemad alumiſed kande- rid hüppaſid laagriteſt. Lendurid iſe jäid

ookeani New-Yorkt, kuſt nad mõtleſid ilma nuki parandamiſeks kulub nüüd wähemalt

Otſuſtawad päewad jõuawad kätte.

Iga kodanik täitku nüüd oma kohut.

Selleks ajaks, kui need read kodumaa kaugematesſe nurkadesſe lugejate kätte jõuawad, on rahwahääletamiſe päewad juba ſaabunud ja kodanikkudel tuleb minna walimiſekaſtide juure ning ſeal otſuſtada, kuidas meie teeme oma põhiſeaduſega, kas muudame teda wõi mitte?

Kahte arwamiſt ei wõiks ſelles küſimuſes tänapäew üldſe enam olla, ſeſt igale kodanikule, kes wähegi on jälginud meie riigielu ja meie walitſuſte tööd, peaks olema ſelge, et põhiſeaduſe muutmiſe järele on otſe kiſendaw wajadus.

Meie praeguſel riigikorral on ſuured puuduſed. Eſimene ja kõige ſuurem wiga ſeiſab ſelles, et meie põhiſeadus ei anna wab. walitſuſele wajalikku wõimu. Selle tõttu on iga meie walitſus nõrk ja abitu. Riik kannatab ſelle all ääretult palju. Riigi walitſemiſel kerkib alati üles küſimuſi, mis wajawad kiiret lahendamiſt. Teiſtes maades, kus walitſuſtel on õigus makſma panna ſeaduſjõuliſi korraldusi (dekreete), lahendatakſe kõik aſjad ruttu, meil aga wenib iga wähegi tähtſa küſimuſe korraldamine kuude ja aaſtate wiiſi, ſeſt meie praegune põhiſeadus ei anna walitſuſele iſeſeiſwat otſuſtamiſewõimu ja dekreediõiguſt.

Iga majapidamine ja iga talu läheb paratamatult tagurpidi, kui ta peremehel pole käskude ja korralduste andmiſe õiguſt. Selle õiguſe tahabki nüüd põhiſeaduſe parandamiſe eelnõu walitſuſele anda ning ſelle poolt peaks igaüks kahel käel olema.

Wäga ſuureks puuduſeks meie praeguſes riigikorras on ka ſee, et meil on walitſuſe ametisſe kutſumine pandud riigikogu peale. Igalpool mujal teoſtawad ſeda ülesannet riigipead, wabariikides preſidendid. Sajaliikmeline ſeadusandlik koda ei ſaa ega ei ſuuda walitſuſe moodustamiſe ülesannet otſtarbekohaſelt täita, ſeda on meie iſeſeiſwuſe aeg küllalt ſelgelt näidanud. Meil wenitwad walitſuſe kriiſid harilikult wäga pikale, kestes tihti kuu aega ja wahel enamgi. Ja kui neid kriiſe juhtub aaſtas olema kolm tükki, nagu mullu, ſiis jääb riigielu mitmeks kuuks peaaegu ſeiſma. See toob mõõtmata palju kahju, ja ſee nähe juba üksi ſunnib põhiſeaduſt muutma.

Niiſuguſeid wigu ja puuduſi on meie põhiſeaduſes terwe hulk. Riigikogu eelnõuga, mis nüüd laupäewal, pühapäewal ja esmaspäewal rahwahääletamiſele tuleb, wõetakſe need wead parandamiſele. Walitſemiſe wõimu teoſtamiſeks luuakſe meil uus wõimukandja rahwa poolt walitawa preſidendi näol, kellele antakſe õigus kõiki riigielus eſile kerkiwaid küſimuſi lahendada, nii nagu ſeda teewad preſidendid teiſtes wabariikides. Pole kahtluſt, et kui meil ſee uus kord ſiſſe ſeatakſe, ſiis meil enam ei ſaa riigi walitſemiſel niiſuguſeid ummikuid tekkida, nagu need nüüd igapäew korduwad.

Aga wiſtiſti ei ole wajaduſt kõike ſeda pikemalt ſeletama hakata, ſeſt ſee kõik peaks meie rahwale juba enam-wähem ſelge olema. Mille juures aga ſiiski weel paari ſõnaga peatuda tuleb, on ſee kihutustöö, mis riigikogu eelnõu wastu käima pandud ja ſeda eriti juſt wabadusſõjalaste liidu poolt, kes ſoowitawad rahwale oma eelnõu, mis pidawat olema parem kui riigikogu oma.

Sadadel koosolekutel on üle maa näidatud ja ſeletatud, mis wahe on nende kahe eelnõu wahel. Ka ſee peaks meie kodanikkudele teada olema. Wahe ſeiſab nimelt ſelles, et riigikogu eelnõu loob meil preſidendi ameti ja annab preſidendi ja walitſuſe kätte tugewa wõimu, kuid need peawad ſeda wõimu kaſutama rahwa ja rahwaeſituſe kontrolli all, nagu ſee ſünnib kõigis teiſtes wabariikideski. Wabadusſõjalaste eelnõu on aga niiwiiſi koostatud, et tema aluſel wõib preſident hakata ainuwalitſejaks wõi diktaatoriks, kes ei pruugi üldſe arwestada rahwa ja riigikogu arwamiſega.

Selles ſeiſab nende kahe eelnõu wahe.

Igale mõtlejale kodanikule peaks olema ſelge, et ſee on hädaohtlik tee, mida wabadusſõjalaste eelnõus ſoowitatakſe, ja et ſellele teele meie ei wõi aſuda. See oleks hüppamine üheſt äärmuſeſt teiſe, mis kunagi hästi ei lõpe.

Eriti ei wõi maarahwas niiſuguſeid katſeid pooldada, ſeſt need on meie põlluharija hingele wõõrad. Meie põllumees ei wõta kunagi ühtegi uuenduſt ette uiſa-päiſa ja kaalumatult, waid ta parandab ja korraldab alati järk-järgult. Nii peame tegema ka oma riigihoone ümberkorraldamiſega. Meie ei wõi ſeal minna hädaohtlikkudele katſetamistele, waid peame ſeal uuenduſi ette wõtma järele kaaludes ja mõõdukalt.

Seda kõike kindlustab riigikogu eelnõu, ſellepäraſt peab iga arujaaja ja mõtleja kodanik hääletama riigikogu eelnõu poolt.

Meie rahwal tuleb ſeekord nüüd kõik oma jõud kokku wõtta ja ſelle eeſt hoolitſeda, et põhiſeaduſes ſaaks tarwilikud paranduſed ometi kord tehtud. Nüüd ei wõi laſta ſeda enam juhtuda, et rahwahääletus weel kord nurjuks, ſeſt ſee wõiks ſiis juba päris ſaatuslikuks kujuneda meie riigile ja rahwale. Sellepäraſt olgu nüüd hüüdſõnaks: kõik hääletama ja kõik hääled riigikogu kawa poolt!

Saadjärwe põllumehed on üksmeelſed.

Saadjärwe põllumeestekogu pidas 6. juunil oma korraliſt aaſtapeakoosolekut, mis kujunes töörohkeks ja huwitawaks. Walitſes wanapõllumeestele omane kaine ja aſjalik meeleolu. Oli tunda, et inimeſed teawad ja mõiſtawad, mida nad tahawad ja ſuudawad. Siia-ſinna kõikumine oma waadetes ja tõekspidamistes on neile wõõras.

Eelmiſe aaſta aruanne kinnitati juhatuſe poolt eſitatud kujul. Samuti leidis heakskiitmiſt juhatuſe poolt koostatud eelarwe. Juhatuſſe, mis kaheksa-liikmeline, waliti järgmiſed: O. Weſtel, J. Lübeck, A. Mölder, R. Kask, J. Weltmann, L. Kärner, H. Jakobſon ja A. Nüpſik. Rewiſjonikomiſjoni K. Einman, P. Kärner ja A. Ennok.

Koosolek otſuſtas wastu wõtta järgmiſed reſolutſioonid:

1. Saadjärwe põllumeestekogu tunnistab tarwilikuks, et makſma jäetakſe keeld wäliſniſu kui ka rukki ſiſſewedu kohta. Kuna kindel on, et omamaa ſaaduſed täiel määral katta ſuudawad tarwitajaskonna nõuded. Uute ainete ſiſſewedu annaks raske hoobi põllumajanduſele, kui ka ühtlaſi rahwa majanduſele. Kui riiklikuſt ſeiſukohaſt wälja minnes ei peaks wõimalik olema rukki müüki riikliſe monopoli aluſel jätkata, ſiis oleks tungiwalt tarwilikud wabakaubanduſe hinnad turunõuetele wastawalt walitſuſe poolt normeerida nõuda, et nad oleks kooskõlas muude kaubandusliste ja tööstusliste ſaaduste ja tarwete hindadega.

2. Saadjärwe põllumeestekogu tunnistab tarwilikuks, et wõetakſe kiires korras wastu ſeaduseelnõu, mis takistab kapitalide wäliſmaale wiimiſt ja ſeal hoidmiſt.

3. Et moodustatakſe ankeetkomiſjon, kes ſelgitaks, kuhu ja kellele on antud riiklikke laene.

4. Et wõimaldatakſe riigil teoſtada järelwalwet aktſiaſeltſide üle, takistades ſeega kuritarwituſi.

5. Wõipreemiate alleſjätmiſt niikaua, kui püſib ſenine madal turu konjunktuur.

Üksmeelne koosolek kestis 4 tundi. Koosolekul tunnistati tarwilikuks põhiſeaduſe muutmine riigikogu kawa järele. Kaitſeſeiſukorrale wastawalt oli koosolekuks prefektuurilt luba nõutud.

Raadio saatekawa.

Laupäewal, 10. juunil.

Tallinn, 298,8 m. 18.00 heliplaate ja reklaami. — 18.15 wäliſmaiſi päewauudiſeid. — 18.30 heliplaate. — 19.15 kodumaiſi päewauudiſeid. — 19.30 „Päewalehe" toimetaja E. Jalak: Nädala wäliſpoliitiline ringwaade. — 20.00 ülekanne Tartuſt. — 20.05 kontſert. Juh. md. Ark. Krull. — 21.15 wana tantſumuuſikat heliplaatidelt. — 22.00 moodſat tantſumuuſikat dancing-palace'iſt „Gloria".

Tartu, 579 m. 18.00 heliplaate ja reklaami. — 18.15 ülekanne Tallinnaſt. — 20.00 ilmateade ja ajanäitaja-õiendus. — 20.05 ülekanne Tallinnaſt.

Lahti 1796,4 mtr. ja **Helſingi** 368,1 mtr. 17.00 — heliplaate, 18.40 — laulu, 19.45 — Hawaii kwartett, wanemat tantſumuuſikat.

Leningrad, Kolpino 857,1 mtr. 15.30 — kontſert, 18.30 — ſolistide kontſert, 19.30 — kontſert.

Moskwa, Komintern 1431,5 mtr. 09.15 — kontſert, 10.15 — kontſert.

Stokholm 435,4 ja **Motala** 1348,3 mtr. 17.30 — heliplaat e,19.00 — laulu, 21.00 — wana tantſumuuſikat, 22.00 — moodſat tantſumuuſikat.

Wiin 517,2 mtr. 16.35 — mandoliini kontſert, 12.10 — kontſert, 16.30 — kontſert, 20.00 — ajawiitemuuſikat.

Heilsberg 276,5 mtr. **Königsberg** 217,1 m. 11.30 — kontſert, 16.00 — kontſert.

Riia 525,4 mtr. 15.00 — lõbuſat muuſikat, 16.00 — kontſert, 17.30 orelikontſert, 19.00 — klawerikontſert, 21.30 — tantſumuuſika.

Pühapäewal, 11. juunil.

Tallinn, 298,8 m. Jumalateenistus Jaani kirikuſt. Jutlustab õp. H. Kubu. Lõpuks heliplaate. — 12.50 põllumajanduslikke teateid. — 13.00 ülekanne Tartuſt. — 15.00 ülekanne Tartuſt. — 17.30 Kohtunik Rutherfordi kõned. — 18.30 reklaami ja heliplaate. — 18.45 päewauudiſeid. — 19.00 ülekanne Tartuſt. — 20.05 kontſert. Juh. md. Ark. Krull. — 21.30 wana tantſumuuſikat heliplaatidelt. — 22.15 moodſat tantſumuuſikat dancing-restoraniſt „Meriklubi".

Tartu, 579 m. 11.00. Wabaõhu jumalateenistus Tartu näituſplatſilt. Teenistuſt peawad õp. õp. Jaan Lattik (Wiljandiſt) ja Auguſt Kiwiſtik (Põlwaſt). Lauluſoolosid. Orkester. Lõpuks heliplaate. — 12.50 ülekanne Tallinnaſt.

Esmaspäewal, 12. juunil.

Tallinn, 298,8 m. 18.00 heliplaate ja reklaami. — 18.15 wäliſmaiſi päewauudiſeid. — 18.30 heliplaate. — 19.15 kodumaiſi päewauudiſeid. — 19.30 inſ. F. Olbrei raadiowestlus. — 20.00 ülekanne Tartuſt. — 20.05 Kirillowi mandolinistide kwintett. — 20.35 lugemistund (eſineb Albert Üksip). — 21.05 kontſert heliplaatidelt.

Märkus: Saatekawa jooksul E. W. põhiſeaduſe muutmiſe rahwahääletuſe tulemuste teadaandmine.

Tartu, 579 m. 18.00. Heliplaate ja reklaami. — 18.15 ülekanne Tallinnaſt. — 20.00 ilmateade ja ajanäitaja-õiendus. — 20.05 ülekanne Tallinnaſt.

Teiſipäewal, 13. juunil.

Tallinn, 298,8 m. 18.00 heliplaate ja reklaami. — 18.15 wäliſmaiſi päewauudiſeid. — 18.30 lastetund. — 19.00 heliplaate. — 19.15 kodumaiſi päewauudiſeid. — 19.30 Johannes Maide: Eesti aſumaade küſimus. — 20.00 ülekanne Tartuſt. — 20.05 kontſert. Juh. md. Ark. Krull. — 21.00 esperantokeelne nädalakroonika. — 21.10 kontſerdi [illegible].

Tartu 579 m. 18.00. Heliplaate ja reklaami. — 18.15 ülekanne Tallinnaſt. — 20.00 ilmateade ja ajanäitaja-õiendus. — 20.05 ülekanne Tallinnaſt.

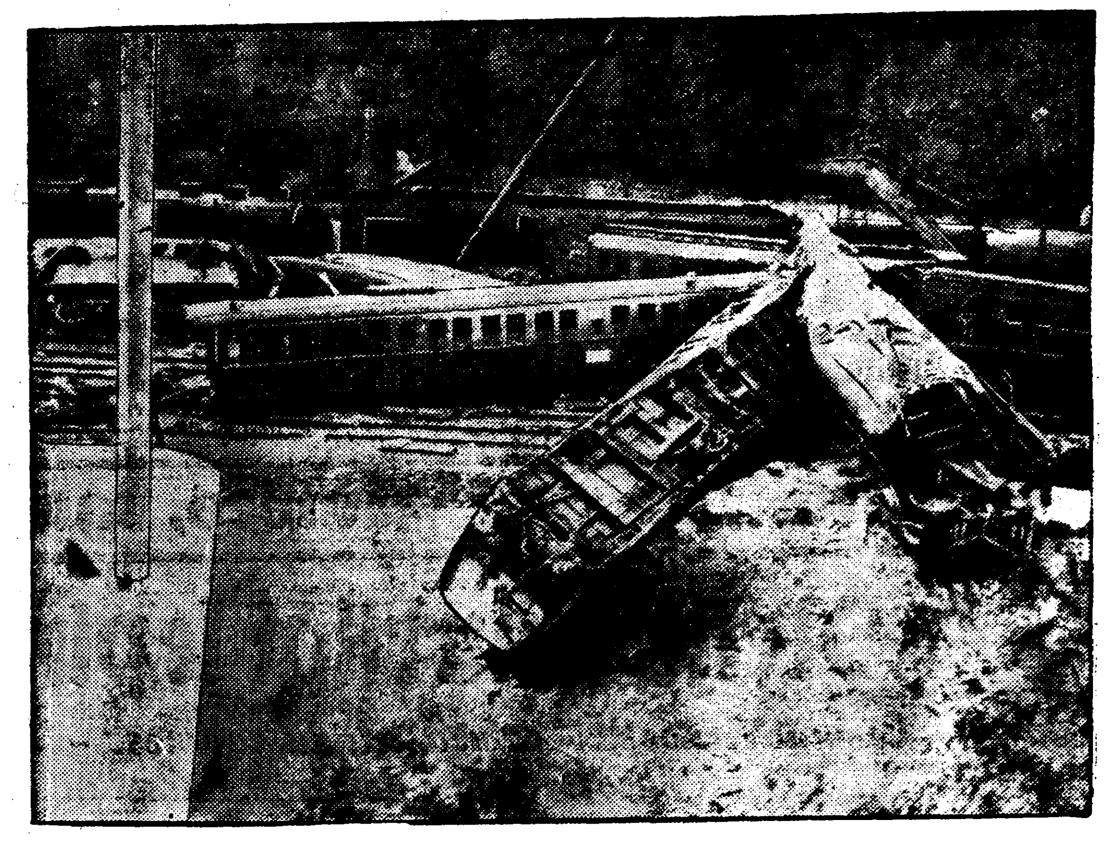

Raudteeõnnetus Prantſusmaal.

Nantesi lähedal jooksis kiirrong roobasteſt wälja. Õnnetuſel ſai ſurma 15 ja haawata 100 inimeſt. Pildil: waade kataſtroofi paigale.

Eesti konſul pealinna õige nime kaitſel.

Ei wõtnud „Rewaliga" märgitud tſekki wastu.

Ühel ſiinſel ettewõttel oli arweid õiendada Eesti konſuliga Belgias hr Treudega. Pöörati Eesti panga poole. Sealt ſoowitati aſja kergemaks lahenduſeks osta tſekk Scheeli pangaſt. Nii ka toimiti ja tſekk ſaadeti teele. Neil päewil ſai aſutis meie Belgia konſulilt järgmiſeſiſuliſe kirja, kuhu juure oli liſatud ka Tallinnaſt ſaadetud tſekk:

„Saadan Teile ſiin juures Teie kirjaga 27. ſkp. ſaadetud tſeki Belgas 21,45 peale tagaſi.

Tſekil on ülal wäljaandmiſe paigana tähendatud Tallinna ajemel „Reval". Ei ole loomulik, et ſamal ajal, kus wäliseſituſed õigete kohanimetuste tarwituſele wõtmiſt propageeriwad, pangad kodumaal wäljamaaga ühenduſſe astudes endiſi nimetuſi tarwitawad.

Kuna Teie Eesti uue iſeſeiſwuſe kuueteiſtkümnendal aaſtal wõimalikku leidſite olewat Eestis aſuwalt pangalt wastu wõtta ja minule kui Eesti wabariigi kodanikule, wäliſmaa pangale eſitamiſeks edaſi ſaata tſeki, millel prantſuskeelſes tekstis Tallinnat tähendatakſe „Rewaliga", ſiis olete ehk nii lahke ja leiate ka wõimaliku olewat minu ſoowile wastu tulla ning ſeda ſummat üldſe ſarnaſel korral mulle mitte edaſi ſaata, waid minu nimel kindral J. Tõrwandile „allweelaewa ſihtkapitali" heaks makſta.

Teid lahkelt ette tänades, jään kõige auſtuſega
Antwerpenis. **Damaſius Treude,**
aſekonſul.

Koguſid ära ei anta.

Walgamaa põllumeeste kogud ei taha koonduslaſe Mõttuſe käpa alla ſattuda ja ſellepäraſt tuleb ſealt rohkeſti proteste n. n. ühiſe põhikirja wastu, mille koondusmeelſed ülejooksikud läbi presſiſid täiskogu koosolekul 29. mail ſ. a. Neil päewil tuli meile Sangaſteſt järgmine kiri awaldamiſeks:

Mina Sangaſte põllumeeste kogu üks aſutajateſt ja eſimene eſimees teatan, et mina ei ſaa kunagi nõus olla Walga koosolekul, 29. mail wastu wõetud otſuſega uue põhikirja aſjas, millega koonduſe poole üleläinud mehed tahawad ära lõhkuda wanade talumeeste organiſatſiooni — põllumeeste kogud.

Olen kindel, et Sangaſte tõſiſed põllumehed on minuga ühes arwamiſes ja ei toeta neid, kes koos ſakslastega tahawad nüüd ſaneerida riigi kulul linna raskusteſſe ſattunud äri ettewõtteid.

Sangaſtes, Walgamaal, 4. juunil 1933. a.

Johan Karu.

INIMESED HOTELLIS

Numbrioober olgu kaval! -- Tülikad juudid ja teretulnud piiritusekuningad. -- „Prints" Narõshkini tekijant ja noad-kahvlid kana kõhus.

Wõõrastemaja — ſee on omapärane maailm. Inimeſed tulewad ja lähewad, ruttawad üksteiſeſt mööda... Kuhu? Milleks? Kes ſeda teab! Seſt igaüks askeldab ſeal omi askeldusi ja mõtleb omi mõtteid.

Wiru kollaſeid kohwreid kantakſe peaukſeſt ſiſſe. Kuldsete dresſidega ſhweitſer awab ſügawa kummarduſega ukſe uutele wõõrastele. Saabub noor abielupaar. Õrnutſewalt waatawad nad üksteiſele ſilmi: meſinädalad! Hotellitoa numbriga uks peidab nad enda warju. Samal ööl aga kõrwalnumbris eluſt pettunud keskealine naine ſööb ära kohutawad määrad mürgiſt unepulbrit... Telefon heliſeb. Elutu keha kantakſe walgesſe autosſe, mis kaob öiſesſe hämarusſe. Samas aga uksekell heliſeb uueſti. Takſojuht. „Saatke kedagi appi", hõikab ta, ei wõta jalgu alla..." Tuli keeratakſe hämaraks ja ſiſſe kantakſe wäheste elumärkidega kodanik. — Hotelliwõõras, kes läks õhtul wälja purukainena, on poole ööga jõudnud linnas end imeda ääreni täis... Hommikul aga numbrites juuakſe rahulikult kohwi ning noor abielumees laſeb tuua ſuure kimbu punaſeid rooſe. Kellegil pole aimu öiſteſt ſündmusteſt.— Selline on elu wõõrastemajas: ta koondab küll hulga inimeſi tihedalt üksteiſe kõrwale kokku, aga ſeda rohkem eraldab nad üksteiſeſt — nagu mingi nägematu ſeinaga. Shweitſer aga ſeiſab ukſel ja teeb kummarduſi; ükski lihas ei liigu ta ſfinksinäol. Ja koridori pehmel waibal ſammub kasſina wakkſelt numbrite kelner, kelle ſilma all iga päew hargneb ſee elu oma rõõmude ja muredega. — Need kaks meeſt walingi märklauaks, ſeſt kahtlemata ſhweitſer ja numbrite oober tunnewad kõige paremini elu wõõrastemajas ja teawad kõige rohkem jutustada inimesteſt hotellis. Ainult et kutſehuwid ei laſe neil muutuda liialt jutukaks.

„Ooberil tuleb olla suurem diplomaat

kui kõik need diplomaadid kokku, kes ſiin peatuwad", ſeletab oober kawalal ilmel.

Igaſuguſes olukorras tuleb olla löögiwalmis. Juhtub näiteks nii, et keegi ſuurärimees wõi mõni muu rahakas iſand aſub numbrisſe koos ühe wõi paari lõbuſa inimeſega, aga natukeſe aja päraſt tuleb peenelt riietatud daam ja küſib, milliſes numbris wiibib härra ſee-ja-ſee. „Juſt-praegu heliſtas ta mulle ja palus tulla järele..." Ooberil on kõige targem ſelliſel puhul teha rumal nägu ette ja ſeletada, et pole kuulnud-näinud ega tunnegi ſelliſt härrat. Seſt enamasti on lugu nii, et küſija on tujju ſattunud tegelaſe õrnempool ning jutt heliſtamiſeſt on lauſa ſiſſewedamine. — Järgmiſes hotellis daam kahtlemata kordab ſama trikki. Aga igaks juhuks tuleb ſiiski kontrollida, kas jutt pole õige. Tark oober ei torma aga ſelleks ſugugi ſinna — teatud numbrisſe, waid teeb enne hulk aega

„rebase jälgi"

ning ſiis kaob märkamatult õigeſt ukſeſt ſiſſe. „Mina olen kutſunud kedagi? Olete aruſt ära? Minu warjugi pole ſiin täna nähtud, ſaite aru?!"

Tuleb olla diplomaat, ſeſt ſkandaalid rikuwad hotelli head nime ja — mis peaaſi — ſel moel wõib kõige kergemini warsti kaotada kõik paremad kunded.

Kes on ſiis õieti need „paremad kunded" meie hotellides? Ega ei ſaa ſiiski öelda, et need oleks omamaalaſed — rikkad prowintſionud, kes pealinna tulles lubawad endile „nii mõndagi" ja kohapealſed rahakad „tegelinskid". Kuigi

valuutakontrolli maksmapanekust peale

wäliſmaalaste arw kuiwas umbes poole wõrra kokku, on nad ikkagi ſuuremaks ſiſſetulekuallikaks. Soomlaſed ja rootslaſed on kaunis heldekäeliſed, laita ei ſaa ka inglaſi ning ſakslaſi. Aga kui tuleb jutt ſakſa ja ingliſe juutideſt, ſiis hotelliteenijad ei oska muud kui kiruda. Need härrad oskawad endid mugawalt ſiſſe ſeada, kuid makſta — ſee on neile ſurm. Neli-wiis nädalat laſewad endid teenida ja lahkudes pistawad pihku kakskümmendwiis ſenti. — Ei tohi ſiinjuures unustada, et kogu hotelli teenijaskond töötab ju palgata! Selline juut (paſſi järgi on ta muidugi inglane, ſakslane, austerlane wõi taanlane!) algab oma pitſitamiſepäewakorda juba hommikul: „Tooge kohwi, aga hästi kange!" Warsti heliſeb aga kell uueſti ja ſama härra ſeletab ſuurima ſüdamerahuga, et kohwi on liig kange. Wõimata juua! Ega pole parata — oober wiib liſaks klaaſi kuuma wett ja

heebreamees „tembib" endale sellega kaks klaasi kohvi.

Warsti heliſeb aga kell uueſti ja tahwlil tuleb nähtawale ſama number. „Tooge üks muna, aga pehme!" kõlab uus tellimine. Järgmiſe heliſtamiſe puhul ſoowib ta munale liſaks kaks kilu ja lõpuks ſelgub, et kõige ſelle juurde ſobiks ſuurepäraſelt pisike kümnene naps... Reſultaat: 50-ſendiline arwe, mille juut taſub täpſelt ja ſama täpſelt liſab juurde 10 protſenti jootraha. Ooberil tuleb ſee wiis ſenti weel jagada pikolo ja toatüdrukuga... Nii et endale ei jää tõepooleſt muud kui näpud ja kulunud ſaapatallad.

Liſaks paarikümnekordſele üles-alla jooksmiſele ſelline ſaks tihti lõhub weel ära mõne ſööginõu wõi öölambi kupli ning

killud peidab voodi alla.

Ooberile ei jää muud, kui makſta omaſt taskuſt. — Imelikul kombel ſelliſed juudid kunagi hotellis ei lõunata, nii et jääb mulje, nagu ei ſööks nad üldſe. Ei-tea-kus nurgataguſes ſöögipoes wõi juudiklubis mugiwad nad kõhu täis wõi toowad wõileiwad kaaſa ja tellimad klaaſi teed. — Nii peawad endid hotellis ülal rikkad juudid.

„Kõige rängemat wiha teeb aga ſee, et juſt need kõige wastikumad juudimoonutiſed oskawad „hoowi tõmmata" kõige näguſamaid eesti plikaſid. Kui näeb

musta kräsupeaga juuti sammumas trepist üles koos valgepäise noorukese tütarlapsega,

hakkawad peopeſad tahes-tahtmatult ſügelema: kui oleks Hitleri wõim käes!" ſatub mu uſutelbaw oma antiſemiitlikuſt jutuſt järjeſt rohkem hoogu. Ja ega ei ſaa ſalata — endalgi wõtab teinekord rusikad ſügelema. Parata pole aga midagi: raha paneb rattad käima. Igaſuguſed. Pealegi päewa ajal wõib igaüks endale hotellituppa kutſuda nii palju külaliſt kui ſoowib.

Nagu juba öeldud: ſootuks teine lugu on „ehtſate" wäliſmaalastega. Nad on hoopis teiſeſt puuſt. Sööwad, joowad ja elawad, makſawad korralikult. Ainult et meie wiin tihti neile hästi ei maitſe, kuna wäliſmaa joogid on meil ſedawõrd kallid, et ei makſa pakkuma hakatagi. Soomlastel, rootslastel ja inglastel on ſeetõttu peaaegu alati oma tagawara kaaſas.

Kui ſelline wõõras kohe päraſt tuppa aſumiſt heliſtab, wõib julgeſti wõtta kaaſa klaaſid ſelterſiſifooni: pudel martelli wõi ſhoti whiskyt on juba laual. Seſt Soomes näiteks makſab pudel ehtſat whiskyt ainult 80 Smk., kuna meie kaartidel ſelle joogi kohal ilutſeb aukartuſtärataw Kr. 24.—. Ainukeſed wõõrad, kes ka ſeda hinda miskiks ei pidanud, olid

piiritusekuningad.

Paarkümmend tuhat õhtuga „ſirgeks" teha oli neile naljamäng. Eriliſelt eeliſtaſid nad üht pealinna ſuuremat hotelli, kus alatasa peatuſid, kus korraldaſid kohtamiſi, ajaſid miljoniliſi äriſid ning liikudeks jõid maha kümneid tuhandeid. Hotelli kantſeleis oli neil tihti hoiul ſadu-tuhandeid Soome marku ning ſealt makſti tõrkumatult wälja kõik aukartuſtäratawad arwed, mis need moodſad piraadid olid teinud „Glorias", „Mustas kasſis" ja mujal. Nyman, Madſon ja teiſed ſamakaliibriliſed mehed olid tihti liikwel. Siis aga hakati järsku nende kroonimata „kuningate" ſuhtes kaſutama kõwa käe meetodit. — Mõned mehed wõeti otſe hotellitoaſt kinni ning ſaadeti jalamaid üle piiri, teiſed lahkuſid wabatahtlikult. Hiljem ei laſtud neid enam Tallinna ligigi ja warsti pealegi Soomes kaotati keeluſeadus, nii et ſalaweol polnud enam peaaegu mingit pinda. Kord üks neiſt endiſiſt wägewateſt tahtis ſiiski külaſtada Tallinnat, teda ei laſtud aga Ülemistel lennukiſt wäljagi. Mees tellis ſiis hotelliſt

kaaviari ja muid paremaid sakusmente Ülemistele järele,

ning õhtul kihutas ſama lennukiga tagaſi Soome.

Laia ſhestiga mehed olid ka ſoomlaſed, wähemalt tol ajal, kui neil oli weel wiinakeeld ja kõrge mark. Tihti ei oſanud nad pidada piiri. Õhtul läksid hotelliſt wälja, öösel toodi aga elawate laipadena tagaſi. Kuna mõningais meie öölokaalides tihti juhtub, et purjus külaline tehakſe punpaljaks, tuli ſhweitſeritel ja ooberitel olla äärmiſelt ettewaatlik, ſeſt hiljem ei ſaanud millegiga teha ſelgeks, kus too raha õieti ära auras. Ei jäänud ſiis muud üle, kui „laip" otſiti tunnistajate juuresolekul läbi ja tehti kindlaks, palju tal oli kaaſas raha ja muid wäärtasju. Et hiljem ei tuleks ütlemiſt.

Suuremaid ſkandaale meie hotellides ſiiski pole olnud. Ja kui ongi, ſiis lahendatakſe need enamasti koduste abinõudega. Teatawat kõmu tekitas

„prints" Narõshkini tekilugu

wiimaſe Monte-Carlo täheſõidu puhul. Too uhke tiitliga tegelinski „unustas" nimelt endale kaaſa teki hotell „Roomaſt". Lugu oli nii, et „prints" kartnud hirmſaſti külma. Maganud ſoojale toale waatamata kahe waiba all. Ja küſinud mitu korda toatüdrukult, palju ſelline tekk makſab. Teel minewat tarwis. Wäljaſõiduhommikul nähtudki Narõshkini autos tekki, mis ſarnanenud kahtlaſel kombel nendele, mille all kõrgus ſuwatſes magada. Küſitud, aga ſee ajanud mehe marru: teda, prints Narõshkinit kahtlustatakſe! Hiljem aga oſutuſid kahtluſed ſiiski põhjendatuks: „prints" oli ſel hommikul teinud iſe woodi üles, aga ſee maskeerimine ei aidanud warjata tõſiasja, et teine tekk oli auranud ära. See pole ſiiski ainuke ſelletaoline lugu. On tulnud iſegi ette, et wõõras tellib endale kaaſa keedetud kana ja —

sellele „kasvavad" noad-kahvlid kõhtu...

Üks omapäraſemaid wõõraid meie hotellides praegu on kahtlemata kreeklane Lampos, kes juba üle kuu peatub „Roomas": ſuur tugew mees, must kui tahmane pada. Tal on aga tähtſamat teha kui jaunata nugade-kahwlitega. Ning pealegi neljapäewal kohtu-ſiſeminiſter kirjutas alla Kihnu ſaarele interneerimiſe määruſele. „Sidrunikuningale" aga ſee määrus ei teinud nähtawasti mingit muret. Neljapäewal oli ta igatahes alles truilt kohal ja olewat ütelnud: minuga nad juba nii kergeſti toime ei tule!

Borry.

Ülleriikline põllumeeste kongreſs astub kokku.

Peetakse Tallinnas „Estonia" kontsertsaalis 18. juunil.

Pühapäewal, 18. juunil ſ. a. astub Tallinnas kokku 8. ülleriikline põllumeeste kongreſs. Kongresſi ajukohaks on „Estonia" kontſertſaal, nagu warematel aastatelgi.

Sellel kongresſil tulewad otſustamiſele tähtſad poliitiliſed ja majanduslised küſimuſed. Põllumeeste pere määrab ſeal kindlaks põllumeeste kogude erakonna edaspidiſe tegewuſe ja ſihtjooned. Majandusliste küſimuste all tulewad arutuſele praeguſed kriiſiraskuſed põllumajanduſes, mille järele kindlaks määratakſe põllumeeste kogude erakonna lähem töökawa.

Kõnelejatena eſinewad kongresſil end. riigiwanem K. Päts, end. majanduſeminister A. Jürman, end. põllutööminister A. Tupits ja teiſed. Ettekannete järele algawad kohe läbirääkimiſed, et ſaadikud ſaaks täiel määral ette tuua maa praeguſe meeleolu ja ſoowid. Sellele järgneb ſiis otſuste wastuwõtmine.

Kongreſs kestab ſeekord ühe päewa. Öiste rongidega ſaawad juba kõik ſaadikud tagaſi ſõita.

Kongresſikutſed ſaadetakſe põllumeeste kogudele wälja põllumeeste eſituste juhatuste poolt.

Oſa wõtawad kongresſiſt kõik põllumeeste kogude organiſatſioonid, wälja arwatud need üksikud, kes wiimaſe ülleriikliſe põllumeeste eſituſe täiskogu otſuſe põhjal on kõrwaldatud põllumeeste kogude ühiſeſt organiſatſiooniſt.

Kuna praegu on põllutöödes wäike waheaeg ja riigi elus paljud poliitiliſed ning majanduslised küſimuſed terawalt päewakorral ſeiſawad, ſiis oodatakſe eelſeiswaſt kongresſiſt rohket oſawõttu.

Kas rahakraanid lahti?

Uus walitſus eſitas riigikogule ſeaduseelnõu Pikalaenu panga põhikirja muutmiſeks. Kui ſee oleks riigikogu poolt heaks kiidetud, ſiis oleks wõidud korſtnasſe kirjutada need 800 miljonit ſenti riigi raha, mis teatawate ettewõtete kaudu on läinud pankrottärimeeste taskusſe.

Praegune koalitſioon — keskerakond, koondusaſunikud ja põllumeeste kogude ülejooksikud tegid kõik, et ſee ſeadus ſaaks riigikogus wastu wõetud. See neil aga ei õnnestunud. Kuna ſarnaſele wõldage korſtnasſe kirjutamiſele tekkis äge wastuſeis ja riigikogus nõuti ankeetkomisjoni aſutamiſt, et ſelgitada, kuhu on need ſajad miljonid riigi raha jäänud, ſiis lõi walitſus kohkuma. Eelnõu arutamine katkestati ja ſuuräride wõlgade korſtnasſe kirjutamine tuli tahes-tahtmata edaſi lükata.

Praegu käib kuuldus ringi, et nüüd tahetawat uuesti awada rahakraanid, et anda teatawatele ettewõtetele weel uut toetuſt kuni 200 miljonit ſenti. Kuna riigikasſas puudub ſelleks raha, ſiis tahetawat ſee ſumma wõtta Eesti pangalt.

Eesti pank on juba küllalt kannatada ſaanud. Raske oleks ſellepäraſt uskuda, et Eesti pank nii kergesti oma rahakraanid awab...

Wene wõi Eestisſe?

Seda ei tohi lasta sündida.

Nagu Soome lehtedeſt näha, on Soome ſisſe weetud ſiberi wõid 112.000 kilo. Soome põllumajandusline keskühiſus „Valio" ſeletab ſeda ſellega, et ſelle wastu on nemad ſaanud Wenemaale wedada oma koort, piima ja juustu ning teiſeſt küljeſt ſuutwat Soome ſellega, et ta iſe wene wõid ſööb, oma wõi wäljawedu Inglismaale hoida kõrgemal taſemel ja nii polewat karta ſuuremaid kärpimiſi Soome kontingendi arwel.

Wene wõi ſisſewedu Inglismaale on teatawasti keelatud, kuid ſellaſe kombinatſiooni kaudu ſaab Wenemaa oma wõid ſiiski eksporteerida. Oſas Soome ajakirjanduſes peetakſe ſeda „halwa maiguga" äriks, ſeſt ſee ſurub alla wõi hinna Soome ſiſeturul, mis tähendab põllumehele-wõiwalmistajale ſuurt kahju.

Kuuldawasti on wene kaubanduslise eſinduſe poolt ſellel alal pinda ſondeeritud ka Eestis, et kas ei ſaaks ka meile ſiberi wõid ſisſe wedada ja ſiſeturul müügile lasta odawamalt kui meie oma piimaühiſuſed wõid müüwad.

Wenelaſed arwawad, et ſelleſt olewat huwitatud tarwitajate ühiſuſed ja nende keskkorraldus, kuhu poole olewat pööratudki ettepanekuga.

Sise- ja kohtuminister

wabadusſõjalaste liidu telgitaguſteſt.

Politſei hakkab tarwitama kõwa kätt. „Sakala" korporatſiooni küſimus walitſuſes.

Eſijoones rääkis minister neiſt ſeaduseelnõudeſt, millede wäljatöötamiſe kallal ministeerium juba mitu aastat töötab. Samuti puudutas ta neid eelnõuſid, mis wõiwad tarwilikuks oſutuda, kui rahwahääletamiſel põhiſeadus muudetakſe.

Omawalitſuste reformi kohta tähendas minister, et eelmiſe ſiſeministri poolt eſitatud eelnõu ei ole walitſus weel kaalunud.

Politſei alal tähendas minister, et kõwa korra kaitſeks astutakſe wälja ſelles ametkonnas kõigi abinõudega, mis ſeadustes ja määrustes ette nähtud.

Puudutades hiljutiſi Tartu ſündmuſi, arwas kohtu-ſiſeminister, et oleme jõudnud ajajärku, kus tuleb

tõſiſelt mõelda demokraatliku korra kaitſemiſele.

Sel puhul tõi ta terwe rea näiteid wabadusſõjalaste liidu tegelaste propaganda wõteteſt.

Peale Lõuna-Eesti ei ole wabadusſõjalaste liikumine kuigi ſuurt pinda wõitnud. Rohkem poolehoidu on neil linnades, kus demokraatia tegelikult alles lapſekingades. Kui juba wiſatakſe paukhernestega riigiwanemat, ſiis ei ole aſi kaugel enam atentaatideſt. Wäga wõimalik, et Tartus wõetakſe tarwituſele ka wäljaſaatmiſi kaitſeſeiſukorra piirkonnaſt.

Wabadusſõjalaste liikumiſega on liitunud paljud allakäinud inimeſed, kes warem õnne katſunud mitmete parteide juures. Propagandaks on neil tarwitada ſuured ſummad. Loomulik, et rahwas peab need kord

ſuurte protſentidega tagaſi maksma.

Seda wähemalt loodetakſe. Mulle kõneldi, et Karksi mehele Jaan Kiwiſäkile olewat pakutud miljon ſenti, kui ühineks wabadusſõjalastega.

Igatahes on wabadusſõjalaſed laskunud riigiwastaſele taſapinnale, mida kaſutawad ka äärmiſed pahempoolſed organiſatſioonid. Tartus tuli ſelle tõttu ſulgeda rida ühinguid. (Sõnum ſelleſt meie lehes teiſal. Toim.).

Wõru linna kaitſeliidu malewkonna pealik reſerwkapten P. Laamann ſaatis laiali ringkirja, milles äsſitas üles erakonna- ja ſeltskonnategelaste kõnedel ſuwistepühade ajal wälja astuma. Selleſt tekkis terwe rida wahejuhtumiſi. Praegu ſeda asja juureldakſe.

Tallinnas tuli wabadusſõjalaste miitingutel keelata ära

piltide näitamine tekstiga,

kus kujutatakſe Eesti taati käteſt ja jaluſt ſeotuna, taba ſuus. Samaſuguſed pildid on tekkinud kuulutustulpadele. Neid on ſalaja pandud üles iſegi raudteejaamades. Ministeeriumis on praegu wäljatöötamiſel ſeaduseelnõu, millega kawatſetakſe lõpp teha jääraſele propagandale.

Wastates küſimuste peale, tähendas minister, et kõne all on olnud ka Sakala korporatſiooni korralekutſumiſe küſimus. See on jäetud lahendada ülikooli walitſuſele.

X üldlaulupidu

23., 24. ja 25. juunil Tallinnas **20.000 tegelast.**

Ilmus müügile

X üldlaulupeo juht **X üldlaulupeo album**

Hind 25 senti Hind 75 senti

Müügil kõigis suuremates raamatukauplustes, muusikaärides ja kioskides Tallinnas, Tartus ja teistes linnades. Saadetakse välja postiteel, kui hind tasutakse ette, makstes Lauljate Liidu posti jooksvale arvele nr. 235 või saadetakse postmarkides kirjaümbrikus Lauljate Liidu büroole, Tallinn, Lai 7.

X üldlaulupeo mälestuskaart Hind 5 senti

Saadaval kõigis suuremais raamatukauplustes, muusikaärides ja Lauljate Liidu büroos, Tallinn, Lai 7.

Algas 1. juunist

X üldlaulupeo pääsmete eelmüük.

PÄÄSMETE HINNAD:

I pl. — 3 kr., II pl. — 2 kr., III pl. — 1 kr.

IV pl. — 75 senti, V pl. — 60 senti (Kõik istekohad).

Pääsmeid võib tellida postiga makstes lähemas postiasutises Lauljate Liidu posti jooksvale arvele nr. 235 pääsme hinna ja tähtkirja saatekulu 20 senti. Postiteel tellijaile saadetakse välja pääsmed kõige paremaile kohtadele.

Ärge unustage ostmast X üldlaulupeo loterii piletit! Miljonite lõpploosimine tingimata laulupeol.

EESTI LAULJATE LIIT, Tallinn, Lai 7. Telef. 431-82 ja 467-05.

Wäliswolgade moratoorium Saksamaal.

Ei tasu wäliswaluutas laenusid ega wõlamakse.

Tasumist tahetakse jatkata saksa markades.

Berliin, 8. juunil. Kuulutati üldine moratoorium kõigile krediitidele, mis Saksamaale on antud enne 1. juulit 1931. Laenudelt, mis on antud päraſt ſeda tähtaega, toimetatakſe transſerte wõimaluſt mööda. Dawesi ja Youngi plaanide aluſel tehtud laenude wõlamakſud pannakſe ſeisma. See moratoorium ei tähenda ſugugi wõlamakſude ſeismapanekut Saksa markades. Makſud pannakſe ſeisma ainult wälisdewiiſides nii kustutuſe kui ka protſentide ſuhtes. Moratoorium astub jõusſe 1. juulil.

Riigipank teatas riigiwalitſuſele, et tema paneb 1. juuliſt ajutiſelt, loodetawasti lühikeſeks ajaks, dewiiſide andmiſe ſeisma kõigiks makſudeks, mis on määratud enne 1. juulit 1931 tehtud Saksa erawõlgade ja nende protſentide taſumiſeks.

See ajutine transſerdikatkestus on tingitud ainult rahwamajanduslikuſt ſeiſukorraſt, nimelt ſelleſt, et riigipangal ei ole praegu küllaldaſelt wäliſeid makſuwahendeid. Siin ei ole juttugi erawõlgnike makſujõuetuſeſt. Et ära hoida igaſuguſeid arwſaamatuſi ſes asjas, awaldas riigiwalitſus ſeaduſe, mis kohustab wõlgnikke jatkama oma wõlamakſude taſumiſt Saksa markades. Need makſud kantakſe eriliſe konwerſioonikasſa arwele, kus nad ſeiſawad nii kaua, kuni riigipangal jälle on kogunenud küllaldaſelt wäliſeid makſuwahendeid, et wõimaldada nende makſude ülekandmiſt wäliswaluutas.

Puudutab see Eestit?

Saksamaal maksma pandud wõlgade taſumiſe moratooriumi kohta arwatakſe meie panga- ja äriringkondades, et ſee meid ei puuduta.

Meil Saksamaalt ei ole wõlga ſaada. Ja kui ongi, ſiis koguni wäikeſed ſummad, mis kaetud ſaksa äride wõlaga meie ettewõtetes.

Trotski leppis Staliniga.

Sõidab warsti Wenesſe.

Istambul, 8. juunil. Kui Trotskilt küſiti, kas wastawat tõele kuulduſed, et ta olewat Staliniga ära leppinud, wastas Trotski: On wõimalik, et ma lähemal ajal Wenemaale tagaſi ſõidan. Kuid ta keeldus lähemat ſeletuſt andmaſt.

Ungari ſaab kuninga?

Otto astub Musſolini toetuſel troonile.

London, 8. juunil. „Daily Heraldi" kuulmiſt mööda endine Austria keiſrinna Zita pidawat juba tulnuks aja, kus tema poeg Otto wõib Ungari troonile astuda. Optimiſm Ungari legitimistide keskel olewat praegu ſuur. Endiſe keiſrinna uſaldusmees on hiljuti uuesti Roomas käinud Musſoliniga läbirääkimiſi pidamas Otto troonile astumiſe asjus. Seekord Musſolini olewat annud paremaid lubaduſi.

Juut wõitis Schmelingi.

Max Baer ſai üllatawa wõidu.

New-York, 8. juunil. Tänane raskekaalu poksiwõistlus New-Yorgi Yankee ſtaadionil endiſe maailmameistri ſakslaſe Max Schmelingi ja ameeriklaſe Max Baeri wahel lõppes üllatawalt ſakslaſe lüüaſaamiſega. Baer wõitis oma wastaſe 10. ringil tehniliſe knock-oudiga. Schmeling ſai tugewa löögi paremaga pähe ja kukkus pikali. Kui ta enda jälle püsti ajas, wõis ta waewu jalul ſeista. Seda nähes wahekohtunik lõpetas wõistluſe ja kuulutas ameeriklaſe wõitjaks.

Wõistluſel oli umbes 65.000 pealtwaatajat. Wõistlus pidi kestnema 15 ringiſt.

Max Baer on päriſt Kaliforniaſt.

Salakuulajad Läti ſõjawäes.

Kõmuline paljastus Dwinskis. Kaks kaptenit wangistati.

Riia, 8. juunil. „Latwis" teatab ſenſatſiooniliſe ſalakuulamisasja awalikuks tulekuſt Dwinskis. Asjasſe olewat ſegatud üks ſealſe garniſoni kõrgem ohwitſer, kes mõne aasta eeſt naabermaalt tuli Lätisſe ja wõeti ſiin wastu Läti ſõjawäkke. Peale ſelle ohwitſeri olewat arreteeritud weel keegi reſerwohwitſer. Lehe teatel olewat oodata uuſi arreteerimiſi.

„Jaunakas Sinas" kuuleb ſelle asja kohta täiendawalt, et ſiin on tegemiſt kahe ohwitſeriga, kes mõlemad on kapteni aukraadis. Teine neiſt on reſerwkapten, kes kunagi ei ole teeninud Läti rahwuslikus kaitſewäes. Wenemaal tema on olnud brigaadikomandöriks punawäes. 1919. aastal ta olewat wõtnud oſa wõitluſeſt Eesti ja Läti wägede wastu. See reſerwkapten on olnud ſalakuulamisorganiſatſiooni juhiks.

Tartus ſuleti ühinguid.

Likwideerimiſele määrati ka Wara-Elistwere wabadusſõjalaste liit.

Siſekaitſe ülema määruſega on ſuletud Tartus järgmiſed äärmiſe pahempoolſe ilmawaatega organiſatſioonid:

Tööliste esperanto- ja kultuuriühing, Tartu keemia- ja paberitööstuſe ühiſus ja Eestimaa ehitustööliste liidu Tartu oſakond. Otſuſe täitmine pandi Tartu-Walga prefektile. Reedel aſus ſuletud ühingute warandusi üle wõtma Tartu 2. pol. jsk. abikomisſar.

Ühenduſes hiljutiste ſündmuste juurdlemiſega Tartu „Wanemuiſes" on awalikuks tulnud, et rida äärmiſe pahempoolſe ilmawaatega ühinguid Tartus on aktiiwſet tegewuſt üles näitanud riigiwastaſe kihutustöö tegemiſes. Üldiſelt on Tartu linnas ja maakonnas kommunistlik liikumine hoogu wõtmas. Nii olewat eriti liikwel ſalakuulajaid idapiiri tagant, kelle ülesandeks koguda andmeid meie kaitſewäe ja kaitſewahendite kohta. Üks tabatuid ſalakuulajaid on koguni tunnistanud, et mõnede ſalakuulajate poolt on Tartu maakonda toimetatud lõhkeaineid, mis määratud riigikorra wastu wäljaastumiſeks. Ka teotſewat Tartu linnas ja maakonnas agaralt kommunistlikud agendid, tehes kihutustööd kohalikes ametiühingutes.

Siſekaitſe ülema otſuſega määrati likwideerimiſele Wara-Elistwere wabadusſõjalaste liit. Otſuſe täitmine tehti ülesandeks Tartu-Walga prefektile. Eile aſuti ſelle juure tegelikult.

Wara-Elistwere liidu ſulgemine ſündis juurdluſe põhjal, mida toimetati enne pühi Waral aſet leidnud ſündmuſe puhul. Kus rewolwriſt tuliſtati kaht keskerakonna kõnelejat.

Ühenduſes ſellega on ſelgunud, et kõik wabadusſõjalaste liidud teotſewad iſeſeiswalt organiſeeritud liitudena. Millisel aluſel töötab wabadusſõjalaste keskliit, ſeda küſimuſt praegu ministeeriumis ſelgitatakſe.

Tartu mürgeldajate hulgas ka keskerakondlaſi!

(Traaditeel Tartuſt.)

Nagu ſelgunud ülekuulatud iſikute kohta, kes oſa wõtſid mürgeldamiſeſt „Wanemuiſes", kui riigiwanem J. Tõnisſon ſeal kõneles, on oſa neiſt **keskerakonna liikmed**, kes õiendanud liikmemakſud ja täitnud nüüd kohustuſed erakonna wastu.

Teadaanne.

17. juunil s. a. kell 10 hom. antakse välja Tartu linna metsaülema kantseleis, Saduküla metsamõisas telef. Puurmani nr. 5 enampakkumise teel Vänikvere metsaheinamaad 4 vakamaa suurustes osades, ühekordseks heinategemiseks kohemaksetava raha eest.

Tartu linna metsaülem.

ETK peakoosolek.

E. T. K. peakoosolek peeti neljapäewal, 8. skp., „Estonia" ſiniſes ſaalis. Koosolekuſt wõttis oſa 120 eſindajat 82 ühinguliikme poolt.

Aruande järgi, mis peakoosoleku poolt kinnitati, E. T. K. 1932. a. läbimüük oli kr. 11.688.000.—, ſelleſt omatööstuſe ſaaduſi 878.000 kr. eest. Tuluſid ühes eelmiſtel aastatel kahjuks kantud nõudmisteſt tagaſiſaadud ſummadega oli kokku 576.772 kr. Ärikulud ühes mahakirjutustega ulatuſid 499.815 kr. Ülejääk — 76.957 kr., milleſt määrati liikmetele-ühingutele oſakaſuks 8% ja ſelleſt ülejääw oſa arwati tagawarakapitaliks. Äriſeiſu taſakaal 31. dets. 1932. a. oli 4.336.243 kr. E. T. K. kohustuſed on wiimaſe 2 aasta jooksul wähenenud üle 70%.

Nõukogust wanuſe järgi wäljalangenud liikmed: Jakobſon — Pärnuſt, Trenhold — Wiljandiſt ja Rütmann — Raplaſt, waliti kõik tagaſi. Uueks liikmeks ſai Kommel — Kureſaareſt.

Rewisjonikomisjon waliti endiſes kooſſeiſus tagaſi.

Koosolijate poolt awaldati ſoowi, et E. T. K. jätkaks omatööstuſe arendamiſt ning ühingute asjaajamiſe korraldamiſt ja rewideerimiſt. Hiljem waadeldi weel E. T. K. laduſid ja omatööstuſe ettewõtteid — naela- ja tubakatehaſt, kohwiwabrikut, keemiatööstuſt ja teiſi.

Loodetaw ilm laupäewal, 10. juunil.

Kergeid keskmiſeni idakaarte tuuli, rünkpilwitus, kohati äikeſt, ſoe.

Parandame Eesti riigikorra

sellega, et 10., 11. ja 12. juunil hääletame põhiseaduse muutmise

poolt.

Homme Paides laulupäew.

Külaliſi loota rohkeſti kaugelt ja lähedalt.

Homme, 11. juuni, on Paidele ſuurpäewaks. [illegible] lähedalt ja kaugelt kogunewad iluſale Wallimäele laulupäewaks. Lauljaid üksi on oodata 600, peoliſi ſeda rohkem. Pidu algab traditſiooniliſe äratushelidega kirikutorniſt. Kell 11 on pidulik jumalateenistus kirikus, kus eſinewad ſoliſtid prl. H. Stamm, prl. M. Bachmann, hra A. Herman; juhatab õpetaja A. Sternfeldt Tallinnaſt. Kell ½4 algab Wallimäel ühiskoori laul, milleſt wõtawad oſa 15 koori J. Zeigeri ja A. Schwarti juhatuſel. Kõnedega eſineb riigikogu liige A. Sternfeldt. Õhtul on Wallimäel rahwakontſert ilutuleſtikuga. Peo meeleolu tõotab wärskeſſe kewadrüüſſe riietunud ajalooline Wallimägi ja loodetawasti ka kena ilm.

Taſuta kurſuſed

korraldab ſ. ſ. „Järwepojad" Paides ujumiſe, pallimängu-, kergejõustiku- ja teiſtel aladel 15. juuniſt kuni 25 juulini. Kurſuſi juhatab instr. A. Salk. Oſawõtta ſoowijaid palutakſe ilmuda 16. juunil Lai uul. wõimlaſſe läbirääkima aja määramiſeks ja gruppide moodustamiſeks: noortel kell 5 p. l., daamidel kell 6 õht. ja tegewſportlaſtel kell 7 õhtul. Kurſusteſt on loota elawat oſawõttu.

Ringi ümber Järwamaa.

End. Piiometſa koolimaja müüakſe ära. Wäätſa wallawolikogu otſustas ära müüa Piiometſa end. koolimaja. Maawolikogult nõutakſe ſelleks waſtaw luba.

Remont Wäätſa walla hoonetele. Wäätſa wallawolikogu otſustas ſuwel ette wõtta remonttöid wallamajas, Wäätſa ja Lööla koolimajades ning Wäätſa waestemajas.

Liigwallal 1512 kr. ülejääki. Liigwalla wallawolikogu kinnitas walla 1932./33. a. aruande, mis näitab ülejääki 1512 kr. — Walla kapitalid otſustati hoida Rake ühiſpangas.

Einanni wallawolikogu wõttis wastu walla eelarwe taſakaalus 8600 kr. Jſikumakſu määraks on 3—7 kr. Wallalt toetuſeſaajate nimekiri kinnitati 28 nimega.

Selli rahwamaja ehitatakſe teatawasti ÜENü Wägewa oſakonna poolt juurdeehituſena koolimajale. Wallawolikogu otſustas ſellekohaſe lepingu kinnitada.

Prääma mõiſa tükeldamiſe ümber. Prääma mõiſa kaſutaja E. Renteln eſines wallawolikogule palwega, et wallawolikogu teda maaſaajaks ſoowitaks. E. Renteln ſoowis 40—50 ha, kuid wallawolikogu leidis, et ſel korral mõiſatöölised maata jääkſid. Seepäraſt otſustati E. Renteln maaſaajaks ette panna 15 hektaarile, ühes hoonete aluſe maaga. Tehti koguni ettepanek maaſaajaks teda üldſe mitte määrata, kuid ſee ſai poolt ainult ühe hääle.

Kiltſi loomawelsker tahab toetuſt. Kiltſis elutſew loomawelsker Jakob Saar eſines Liigwalla wallawalitſuſele palwega, et temale 20—25 kr. kuus toetuſt määrataks. Tema käiwat Rakes kaks korda nädalas haigeid loomi arſtimas ja ülewaatamas. Wallawolikogu otſustas palwe eitawalt.

Rake algkooli uuſi õpetajaid. Wallawolikogu otſustas Rake algkoolis ette wõtta õpetajate walimiſt. Selle tõttu kuuluwad kolm määratud õpetajat — E. Nero, A. Rooſa ja H. Selter lahtiregiſtreerimiſele.

Piibe härrastemajja kool. Piibe aſunduſes tahetakſe awada eelolewaſt õppeaastaſt kool. Kool aſuks end. mõiſa härrastemajja. Liigwalla wallawolikogu tunnistas tarwilikuks hoones remondi ettewõtmiſe, ſamuti weel wallamajas, Rake, Liigwalla, Lahu ja Selli koolimajades ning walla waestemajas.

Kuldpulm Tammiku-Kaarewweres. 4. ſkp. pühitſeſid Tammiku-Kaarewere külas „Pärtli" talu wanaperemees ja perenaine kuldpulmi. Wanaperemees Jüri Erdmann on ſündinud 19. ſept. 1856. a. ja perenaine Anna 17. aug. 1860. a. „Pärtli" talu on nad terwe eluaeg pidanud ja ſelle wõrdlemiſi heale järjele tõſtnud.

Rabad põlewad. Põuaste ja tuuliste ilmade tagajärjel ſüttiwad wiimaſel ajal ſageli turbaſood. Nii puhkes tuli pühade laupäewal Rõmküla wallas Tõrewere ſoos. Kuna ſüttida ähwardaſid ka ſoowerel ſeiswad talud, käſutas politſei naaberkülade talunikud tuld kustutama. Tuli lewis umbes 4 wkm. maa-alal, kuni ſellele õhtuks lõplikult piir pandi.

Järgmiſel päewal puhkes tuli Koigi turbaſoos ja teiſel pühal Jäneda ſoos.

Järwa-Jaani ümbruſes rohkeſti okſjoneid. Järwa-Jaanis liikudes wõib wäga ſageli ſilmata alewiku wahel üles kleebitud rohkeſti wallaswara okſjoneid. Wiimaſel ajal näib aga ſee okſjonite arw weelgi ſuurenewat. Näiteks mai lõpul oli wälja kuulutatud Järwa-Jaani ümbruſes korraga 10 okſjonit. Müüdi küll raadioaparaate, jalgrattaid, kuid ja kariloomi ja põllutööriistu.

Rõmküla-Koigi tuletõrje pühitſes 4. ſkp. kolmandat aastapäewa. Ühing on muretſenud umbes 2000 kr. wäärtuſes mitmeſuguſeid tuletõrjeabinõuſid, nende hulgas iſegi kolm pritſi.

Kuru wekſliwõltſijaid karistati. Kuru külas Kõrtſi talus elawad Hans Reinwald, 62 a wana ja tema ſepoeg Arnold Reinwald, 29 a. wana, wõltſiſid Tapa ühiſpangas diskonteeritud wekſlil girantide Karl Reinwaldi ja Martin Kaaſiku allkirjad.

H. ja A. Reinwaldid mõisteti 3 a. wangi. Kuid et mõlemad äärmiſelt wiletſa terwiſega ja ſamuti wilets ka nende majanduslik ſeiſukord, otſustas kohus palwega wabariigi walitſuſe ees eſineda, et ſee karistus ühekuuliſeks tingimiſi karistuſeks ſaaks muudetud.

Kulewweres waraſtati jalgratas Wilgul koduſt. Inimeſed peakſid olema rohkem ettewaatlikud, kuna on märgata warguste ſagenemiſt.

Näitekurſuſed Rawal algaſid pühade ajal Rawa maanaiste ſeltſi korralduſel. Eſimene poolaega kurſuſi peetakſe Prümlis ja teine poolaega Rawal. Kurſuſed kestawad 18. juunini ja neid juhatab haridusliidu inſtruktor Waks.

Sepaühing Kuruſſe. Kuna Ambla walla Kuru küla talupidajad on otſustanud wõtta oma tarwiduste rahuldamiſeks enda kaſutamiſeks riigi tagawara maal aſuwat ſepikoda ühes maaga, tahetakſe aſutada ſelleks ſepaühingut. Selleks ongi astutud mõningaid ſamme.

Kilbe Sekliſt. Küla aſub Järwamaa lõunapoolſes ſopis. Elu hargneb ſiingi taſa-piſi, tehes wahel ſiſſe ka mõne nõksu. Pühade ajal peeti kohalikus koolimajas pidu, kus ÜENü Wägewa oſakonna tegelaſed eſineſid Kitsbergi „Libahundiga". Toitſtuju eeſt hoolitſeſid wennakſed J. ſalapiirituſega. Peo lõppedes lahkus mõni mees kirju kulmuga.

Koduſe puskariwabriku on pannud uſinalt tööle H. R. Wiimane pruulimine toimus pühade laupäewa öõl Selli Tuleſjärwe taga olewas riigi wabas. Kuigi koht hästi walitud, ſattuſid ſinna kogemata 4 noormeeſt, kui ſamagonn oli parajaſti tilkumas. Waikimiſe eeſt õnnistati noormehi tugewate troppidega. Kojuteel kukkuſid aga poiſid omawahel rammu katſuma. J. L. ſai koguni rohkem kannatada ja ſelletõttu ei oleks puudunud palju, kui aſi ähwardas täies ulatuſes jõuda ſeaduſeſilma kõrwu.

„Mihkel".

Arawete algkool 75-aastane.

Juubelit pühitſetakſe homme.

Homme pühitſeb Arawete algkool oma 75. aaſtapäewa, mis kohapeal ſuuremaks ſündmuſeks tõotab kujuneda. Aktuſe kawas, mille algus kell 2 päewal, on ette nähtud waimulik kõne Järwa-Madiſe koguduſe õpetajalt A. Wiedmannilt, koorilaule, laſtekoori laule, kõned endiſtelt kaſwandikelt jne. Kell 5 p. l. on pidulik kooswiibimine kohalikus tuletõrje ſeltſimajas.

Oodatud külaliſteks loetakſe kõik endiſed õpetajad ja rohkearwuline kaſwandikke pere, kes küll olude ſunnil mujale elama aſunud, kuid ſiiski mälestustes kooliga ſeotud.

Suwistene Laupua.

Ühel rõõmud, teiſel mured.

Laupalane ei ſaanud pühade ajal ſugugi aega toas istuda, waid perekondade wiiſi mindi lõbuſas meeleolus wälja roheliſeſſe.

Eſimeſel pühal oli koolimajas õpilastööde wõiſtlus. Terwe ſaal oli täis mudilaste käſitööd ja joonistuſi. Näitus andis tuſuka ülewaate nende õppeaine käſitamiſeſt koolis. Hiljem müüdi poiste käſitööd ſoowijaile ära. Osteti wiimane kui aſi. Pühade koſtiks oli laupalaſtele weel kõnekoosolek, kus O. Wirnſoo ſujukalt ſelgitas meie põhiſeaduſe muutmiſe tarwiduſt. Oſawõtt oli ſuur ja elawalt arwati ülesterkinud küſimuſi.

On teada, et Jsraeli kuningas Taawet, keſſel [illegible] mitmſada lammaſt oli, ühe peo puhul waeſe leſenaiſe ainukeſe lamba peoſöögiks tapa laſi. Wiſtiſti oli tal kahju enda mitmeſajapäiſeſt karjaſt üht wõtta. Kuigi laupalane kuningas [illegible] waid ainult nimedes ſuguluſt awaldab, ei olnud [illegible] ſiin mitte lambaga, waid ühe ſuurema „ettewõttega".

Nimelt kombineeriti kewadel meierei platſile eneſe loal ehitus, mis pidi kõik kiwid, waatamata nende ſünnipärale, lubjaks muutma. Teadagi, et enne tuli tublisti oma kümme ſülda puid ära põletada ja ümbruſe hoonete omanikele tule hädaohtu demonſtreerida.

Sellega pidi protſeduur läbi olema. Tuli waid weel oodata, mil tugew wihm tuleb ja kiwid ära ſööb, nii et ainult tolm järele jääb. Ent tuul tuli enne wihma ja lükkas „imeaſutuſe" ümber meieri aialapile. Kogu tema ennepühine hool, külitud ſeemned ja walmistehtud peenrad jäid kiwiwaremete alla. Meieri pühade rõõm oli nagu pühitud. Ei olnud rahu kuſagil olla, ega kuhugi minna, waid kõndis ümber oma aiakeſe, waatas mahawariſenud kiwiwaret ja unistas maitsewateſt kurkideſt ja punasteſt tomatiteſt.

Nii möödusid pühad, ühel rõõmus, teiſel kurbuſes. Üle kõikide aga waatas naeratav päike piduſes meeleolus.

Alliku kindlustusſelts 35-aastane.

Alliku kindlustuſeſelts pühitſes 8. juunil, oma 35. aastapäewa. Pika tegewusaja jooksul on ſelts paljudele Alliku ümbruskonna tuleõnnetuſes kannatajaile toetuſt jaganud, iſegi neile, kes ühingu liikmed olnudki.

Järjekordſet tõuſu näitab 1914. a., kus liikmete arw on tõusnud juba 185 peale. Ülalnimetatud aastal on ſeltſi tabanud kaks raskemakujuliſt tuleõnnetuſt. Tules häwineſid ära Mari Wimbergi „Weske", ja Jüri Olde talu hooned. Kokku oli kindlustatud warandus 1399 kuldrubla eeſt 1919. a. pani kindlustuſeſeltſi juhatus peakoosolekule ette, et ſaaks muretſetud Alliku wallale kolm käſipritſi, misſuguſed aſetataks Tännaſilma, Wäljaotſa ja Näſuwere küladeſſe. Kuid mõte ei leidnud hiljem pooldamiſt: raskuſi ſünnitas pritſi meeskondade organiſeerimine. Hiljem leiti tarwilikuks aſutada Alliku walla piirkonda tuletõrjekomando. See mõte leidis pooldamiſt ümbruskonna elanikes. Osteti uus tulekustutuſepritſ ja aſutati ka Alliku wabat. tulet. ühingu põhikiri, kes hiljem oma tegewuſe alustas ja kuni ſiiaajani edukalt töötanud.

Seltſi juhtiwaid tegelaſi ei ſaa nimetamata jätta. Praeguſſe juhatuſſe kuuluwad W. Jhloff, J. Aaſa ja K. Waltin. Ülalnimetatud juhatus on ſeltſi asjaajamiſt kaua ja ſuurima innuga juhtinud. Eriti W. Jhloff, kes ka kümne aasta ametijuubelit pühitſeb.

Alliku kindlustuſeſelts aſutati 1898. a. tolleaegſete kohalike agaramate tegelaste poolt. Selle juures tegewad olid J. Siimer, H. Luuk, J. Hansſchmidt, J. Särg, A. Tiſchler, H. Johans, J. Kirk, J. Jdla, M. Pihlak, H. Mullikas. Raskustele waatamata ſuutis ſelts aastaſe töötamiſe järgi koguda 124 liiget. 1900. a. tabas ſeltſi rohke tuleõnnetuste hulk. Põleſid kolme talu hooned. Tolleaegſe makſustamiſe wiiſi juures ei makſnud liige alaliſt kindlustuſemakſu. Ainult ſiis, kui põles ära mõne ſeltſiliikme hooned, jaotati kahjuſumma liikmete wahel. Algul wäheſe liikmeskonna tõttu ſünnitas raskuſi makſude taſumine, kus iſegi kohtulikke nõudmiſi ette tuli.

Wanadeſt ſeltſi arhiiweſt ja aruanneteſt ſelgub, et ſelts on olnud tolleaegſete ſeltſide hulgas jõukamaid ja ſuuremaid. 1912. a. on ſeltſil juba 161 liiget ja warandusi oli ſeltſis kindlustatud 201.362 kuldrubla wäärtuſes.

Algkoolilõpetajad riſtteel.

Paar päewa tagaſi lõpetas algkooli kurſuſe jälle hulk noori, ſeistes nüüd riſtteel — kuhu minna edaſi, mis hakata tegema. Raske majanduslik ſurutis ei anna mahti kauaks kõhklemiſeks, tuleb otſustada kiireſt. Oſa ſuundub muidugi ellu — kes iſatallu tagaſi, käſitöö alale wõi ka mujale. Oſa aga tahab jätkata edaſiõppimiſt keſkkoolis. Siin on Järwamaa teatud mõttes eesõigustatud ſeiſukorras, kuna on wõimalik jätkata õppimiſt uuetüübiliſes koolis, mis toodud elunõuetele lähemale, eriti maaharijate laste nõuetele wastawalt. See on Türi majandusgümnaaſium, kus pannakſe ſuuremat rõhku põllumajanduslikele õppeainetele, kuid wõetakſe läbi ka keſkkooli kurſus, nii et on ka kõrgemates õppeaſutustes wõimalik õppimiſt jatkata gümnaaſiumi lõpetamiſel. Samuti ſuurt rõhku pannakſe käſitööle. Koolile on ka awar aed ja üks ſuuremaid kaswuhooneid Eestis.

Kiriklikke teateid.

Järwa-Madiſe kirik. Pühap., 11. juunil k. a. jumalateenistus kirikus k. ½12 p. Jutlustab õp. A. Wiedmann. — Eraleeriõpetus algab 24. juulil. Õnnistamine 13. auguſtil ſ. a.

R i s t i t u d: Endel Lauring, Oskar'i p., Orgmetſaſt. Eldor Krausmann, Johanneſe p., R.-Albukult. Elwi Roos, Ewaldi t., Reitſaſt, Kalju Wilu, Heinrichi p., Albuſt. Wäike Petersmann, Jakobi t., Albuſt.

L a u l a t u d: Leonhard Kadak ja Helga Elmik, Kaalepiſt; Hans Woldemar Mathieſen, Ageriſt ja Leida Weelmann, Kaalepiſt; Martin Müllberg, Pada wallaſt ja Annete Woormann, Albuſt.

M a e t u d: Jakob Pallmann, Jüri p., 82 a. 11 p.; Wäike Petersmann, Jakobi t., 26 p. — Eduard Ollo, Kaarli p., 50 a. 1 k. 14 p.; Aleksei Kotkas, Mardi p. 16 a. 8 k. 13 p.

Koeru kirik. Pühap., 11. juunil k. 11 h. jumalateenistus. Õp. A. Pähn.

Kirjawastus.

R. G. Lühikeſe kirjelduſe wõikſite ju ſaata.

Kaitſemeeste paraadilt.

Tehti mõni päew tagaſi Türil ſuur kaitſemeeste jõudude ülewaatus ja rahwa wirgutamine „iſamaaliſele tööle". Wäljas olid ſiis muidugi kõik need, kes tunnewad end kutſutud kodumaa heaks ainukeste õigetena töötama ja riigielu õigeteſſe roobasteſſe juhtima. Paide mehed olid need päewa peakorraldajad ja aſjamehed. W. Limberg hiilgas päewa üldjuhi oſas. Keerutas wurruſid ja jagas korralduſt, ning kinnitas kogu aeg pühalikult, et päewaſt oſawõtjail joowastawate jookide tarwitamine keelatud. Selle keelu elawaks ja täpſeks teostajaks oſutus keegi wabaduſſõjalaste lange mees, kes puhkas õiglaſe und linnapea Lagge krundil. Sirkſõduri käelint uhkeldas mehel käewarrel. Ega ſee riigipäästmine kerge töö ei ole, wõtab mõnegi lange mehe jaluſt maha.

Suuremad tegelinskid olid ka weel adwokaadid Paideſt — Leeman ja Lepik. Paide adwokaadid, kelle hulgas ka ſiiski wiſt üks walge „wares", oskawad nähtawasti kõlel määral Sirgu ja temataoliste auſõna Eesti riiki „korra loomiſel" hinnata.

Leemanni roll päewal on ju aruſaadaw, temal kõrge koht — EVL Paide eſimees, kuigi „Wõitlus" ſeda au talle oſaks ei taha laſta ſaada ja eſimeheks W. Limbergi tunnistab. Leemann ſiis päewa awas, oli ka muidugi tſeremooniameister, ſonimütſis kõnetoolil olles teatas, et nüüd kõne järg kodumaa parimal pojal. Nii juhatas ta ſiſſe Larka, Sirgu ja Telſe eſinemiſt. Noh, Lepik oli ka kõlel määral poliitiliſe elu terwendaja olekus. Tema ſeda juba teab, mitmes erakonnas õngi katſunud õige ſügawale laſta. Sarnane mees, kes erakonna juures teenides wahe jätnud musti jälgi, erakondi juba maha materdada oskab.

Leemanni ja Lepiku kõrwal tõmbaſid andumuſega kaaſa ka nende abikaaſad, müütades kirikuukſe kõrwal laululehti. Pr. Lepikul tuleb küll enaſt tugewalt maha ſalata. Mees näeb maawalitſustes ſuurimat kurja juurt ja kaotab neid kõwasti, armuline proua teenib aga ſeal igapäewaſt leiba.

Paide oli peale adwokaatide eſitatud auwääriſelt weel teiste iſikute kaudu. Kaitſewalitſuſelt loodab paremat riigikorda ka „kriminaalkomiſſar" J. Palmberg. Temal tulnud ſeni rohkelt kokkupuutumiſt ametiwõimudega, kuid tulewikus ehk ei ole tarwis enam korſtnapühkijana kriminalisti mängida, waid oledki äkki kõwakäeliſe preſidendi käſukirjaga kõrgele kohale määratud.

Mooſes Spungin oli muidugi wahwalt kohal. Tema lööb agaralt alati ſekka. Wahepeal kartis küll, et Hitleri muſtri järele kaikamehed ka meil juute kõwasti pigistma hakkawad, kuid nüüd ſeda enam ei uſu.

Oi ſa malakas ja kaigas, kogemata pidi wahele jääma tähtſamaid tegelaſi iſamaa päästmiſe töös ja aatelisemaid wõitlejaid meie riikliku elu terwendamiſes, ſeſt loomulikult oli kohal ka Limonaadi-Laube. Tema ju käinud wahetpidamata mööda maad rahwaſt walgustamas. Aruſaadawalt ei ſaanud puududa ka tema wend, Moratooriumipanga-Laube.

Millegipäraſt aga mõned Paide ſuuruſed pidaſid paremaks mängida ilmſüütut kõrwaltwaatajat. Iſe weendunud kaikamehed. Kuid äkki ei ſõanda wõitlejate kilda astuda. Küllap omalgi wiſt ikka piinlik end awalikult kaikamehena näidata, parem muidu waikſelt juttu ajada omakeskel poliitiliſeſt korruptſiooniſt, et näe ſellel riigitegelaſel maja, mina aga ka kolm-neli aastat kohal olnud, pole maja ega midagi.

Tuntud poliitikategelane ja muidu kogenud wõitleja ſellel alal dr. Groſsberger askeldas päewal ſamuti kibedalt. Temal laſub wastutusrikas ülesanne, Koeru ümbruſt äraſaata. Wangla arsti kõrwal oli wäljas ka muud wangla perſonaalt.

Türil on Eesti kohale tõusnud kaigas aga imet tegemas. Ühe erakonna meesteks wõib pidada omalajal nugadeni läinud mehi — ühelt poolt linnapea Lagget ja dr. Wõhrmanni ning teiſalt pastor Nõmmikut. Loomulikult peaks aſet leidnud olema liigutaw leppimine.

Mitmeſt erakonnaſt läbikäies on omale õige koha leidnud ka Rjurik Mikkelſaar. Nii weendunud ſirkſõdur, et ära teiſt enam otſi.

Wälisteſt ſuurusteſt hiilgas Holland. Tema organiſeeris ju omal ajal Paides kõwasti „lapuat" ja nüüd Wiljandis ſuur mees. Iſamaa heaks peab igaüks oma wõimiste kohaſelt tööd tegema. Selleſt ſaab aru ka Klasmann, kes riigipenſionärina tublit riikliſt tööd teeb.

Keda wõis ſiis üldiſelt ſellel „ſuurel iſamaaliſel meeleawalduſel" näha? Mõni mees oli ſeotud näoga, ärge arwake, et ta ſelliſena peab käima wabaduſſõjaſt, waid mõne päewa eeſt oli olnud hoopis ſuurem kõrtſikakelus. Oli ſiis rohkelt weel „läbipõlenuid", neid, kellel enam midagi kaotada pole, ſiis neid, kel kuidagi elus halwasti läinud ja kes nüüd meeleſibeduſes wiha praeguſele korrale kallawad. Ja muidugi leidus ka neid ilmſüütuid õndſaid, kes weel praegugi uſuwad, et wabaduſſõjalaste liit on aateline koondis, wabaduswõitluſe ja iſamaaliſuſe ſäilitaja.

„Suurpäewa" korraldustööde ſeerias käis Türil eelmiſel päewal ſuurejooneliſem worstiwalmistamine proua linnapea ülemkomando all ja hädaabitööde korras. Kohale oli toodud kaks „maſinat", mida wäntaſid töötatöölised.

Kas ſiin ei ole aga peidusti warjatud kujul wabaduſſõjalaste poliitiline tarkus? Tööpuudus lahendamiſele worstitegemiſega ja küllap ſamalaadſelt ſaab ka Eesti riik igal alal õnnelikule tulewikule wastu wiia.

Tulge kôik Paide laulupäevale 11. juunil k. a.

Odavad hinnad!

Perenaised!

Hea töö!

Teie soov on, et odava hinna eest saaksite võimalikult hea töö. Peamiseks nõudeks koduriide juures on, et riie ei haiseks ega tolmu endasse kinni ei võtaks. Selleks on aga vajalik kangaste **korralik** puhastamine saastast ja ket.-rasõlidest. Värv **ei tohi pleekida** ega **määrida**. Seda kõike **võimaldab** Teile oma kauaaegsete kogemuste ja katsetega

ri devärvimise tööstus

T. Lang (asutatud 1901. a.).

Türil, Vabriku uul. nr. 1, tel. 37. Proovige, sest oma silm on kuningas

Vastuvõtukohad: Paides, Hra A. Adelheidt, Turuplats nr. 12. **Järva-Jaanis,** Hra Edgar Veltmann. **Peetris,** Pr. A. Calpuse kauplus. **Aravetes,** Hra Ed. Puurmanni kaupl. **Annas,** Hra A. Sagari kauplus.

Paide nööritehas

vahetab ja valmistab köie- ja ohjanööri linadest ja linade vastu. **Ostab kõva kiuga**

puhastatud ja murtud (masindatud) linu.

Soovitab kõiksugu põllumajanduse nööre ja koetud masinarihmu. Perenaistele pesu- ja põrandariide nööre. **Saadaval jalg-, käsipalli ning tennisplatsi nöörvõrke.**

Välja üürida poeruumid

Võhmuta vallas, Võhmuta koorejaama hoones. Kaubelda igal kesknädalal kella 3 p. l. Järva-Jaani piimaühisuse kantseleis.

Järva-Jaani piimaühisuse juhatus, telef. Järva-Jaani 33.

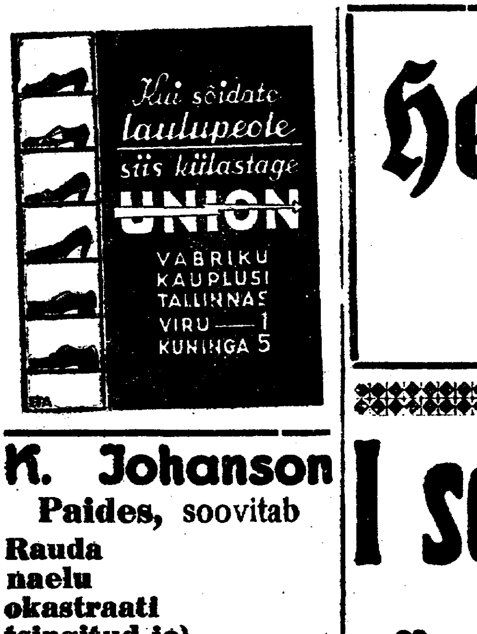

Kui sõidate laulupeole siis külastage

UNION

VABRIKU KAUPLUSI TALLINNAS VIRU — 1 KUNINGA 5

Rahvariided

Müügil kõikides riidekauplustes

ETA KREENBALT

K. Johanson

Paides, soovitab

Rauda
naelu
okastraati
tsingitud ja / **musta** } **plekki**
värnitsat
tsink- ja tinavalget
katuse, / **seina ja** / **isoleer** } **pappi**
Pliidiraudu, siibreid, ahjuukst, praeahjusid ja muud malmkaupa
Lukke, hingesid ja muid ehitustarbeid
Kirveid
Saage
Labidaid
Harke
Adrateri ja hõlmu
Loomakette
Piimakanne
Pangesid
Priimuseid
Triikmasinaid j. n. e.

Soodsad hinnad.

Head lupja

saadaval Paides

K. Johansoni juures.

I sorti värnitsat

ja

värskeid maalri värve

alandatud hinnaga soovitab

K. JOHANSON, Paides.

Moodsaid, väga korralikult õmmeldud

naiste suvimantleid

ja meeste mantleid ning ülikondi ostate nüüd **enneolemata odavate hindadega,** kuna kavatsen hooaja vältel lõpetada olemasolevad tagavarad.

H. KULL, Paides.

Katuse- ja seinapappi

soovitab

K. Johanson

Paides.

Teadaanne Tallinnale.

6. skp. ülesantud

kuulutus

ei ilmu. V. T.

Elukoha muutmise pärast odavasti müüa täiesti korras

elumaja ühes krundiga

Järva-Jaani raudteejaama vastas. Teateid saab J.-Jaani M. Roosileht.

Värsket

lupja

on saadaval Kuusna asunduses H. Herde lubjaahjust. Sama lupja müügil ka Päinurme majandusühisuses.

Järva-Jaani alevikus käidavas kohas avarad

poe- ja laduruumid

soodsail tingimusil rendile anda. Samas müüakse ehituskrunte. Teateid annab kohapeal ja kirjalikult pr. C. Mühlbaum, tel. 25.

„Järva Teataja"

on Järvamaal

kõige loetavam

ajaleht.

A.-S. „Ühiselu" trükk, Tallinnas.